

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA TĚLESNÉ A SPORTOVNÍ VÝCHOVY

**Organizace a následná realizace letního
dětského tábora**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Sandra Volaříková

Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Vedoucí práce: Mgr. Kavalířová Gabriela, Ph.D.

Plzeň, 2017

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 10. dubna 2017

.....
vlastnoruční podpis

Děkuji Mgr. Gabriele Kavalířové, Ph.D. za cenné rady, odborné konzultace a pomoc při zpracování této diplomové práce. Dále děkuji svému příteli Ivovi Baladovi a všem pracovníkům letního tábora TOM – družstvo, především třetímu turnusu, za pomoc při realizaci celého táborového programu.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

Úvod	3
1 CÍL A ÚKOLY PRÁCE.....	4
1.1 CÍL PRÁCE	4
1.2 ÚKOLY PRÁCE.....	4
2 TEORETICKÁ ČÁST	5
2.1 PROVOZOVATEL TÁBORA.....	5
2.2 POŘÁDAJÍCÍ OSOBA	5
2.3 PŘEHLED VÝCHOVNÝCH TÁBOROVÝCH PRACOVNÍKŮ	7
2.3.1 Hlavní vedoucí	7
2.3.2 Zástupce vedoucího tábora	8
2.3.3 Oddílový vedoucí	9
2.3.4 Praktikant	10
2.3.5 Zdravotník.....	10
2.4 PŘEHLED PROVOZNÍCH TÁBOROVÝCH PRACOVNÍKŮ	12
2.4.1 Hospodář	13
2.4.2 Kuchař a pomocníci v kuchyni	13
2.4.3 Údržbář	14
2.4.4 Pomocnice pro úklid	14
2.5 PODMÍNKY K ÚČASTI DÍTĚTE.....	14
2.6 POTŘEBNÉ PODMÍNKY PRO POŘÁDÁNÍ DĚTSKÉHO TÁBORA	15
2.6.1 Zotavovací akce	15
2.6.2 Umístění tábora.....	15
2.6.3 Prostorové podmínky pro tábor	16
2.6.4 Ubytování, vybavení a úklid.....	17
2.6.5 Zásobování vodou.....	17
2.6.6 Odstraňování odpadů a nakládání s odpadními vodami	18
2.6.7 Stravování.....	18
2.6.8 Režim dne	20
2.6.9 Doporučené minimální vybavení lékárničky.....	21
2.6.10 Harmonogram přípravy letního tábora	23
3 PRAKTICKÁ ČÁST	26
3.1 TÁBOR TOM-DRUŽSTVO.....	26
3.2 POVINNOSTI OD ZŘIZOVATELE	27
3.3 PŘÍPRAVY PŘED ZAČÁTKEM TÁBORA	28
3.3.1 Rozdělení do oddílů	28
3.3.2 Ubytování dětí do chatiček.....	28
3.3.3 Povinnosti služebního oddílu.....	29
3.3.4 Režim dne v táboře TOM - družstvo	31
3.3.5 Celotáborový program.....	32
3.3.6 Organizace odjezdu TOM -družstva.....	34
3.3.7 Příjezd do tábora	36
3.4 CELOTÁBOROVÁ HRA	36
3.5 VEČERNÍ PORADY	38
3.6 REALIZACE TÁBORA 2016	39
3.6.1 1. Den.....	40
3.6.2 2. Den.....	42

3.6.3	3. Den.....	44
3.6.4	4. Den.....	50
3.6.5	5. Den.....	54
3.6.6	6. Den.....	58
3.6.7	7. Den.....	61
3.6.8	8. Den.....	63
3.6.9	9. Den.....	66
3.6.10	10. Den.....	68
3.6.11	11. Den.....	72
3.6.12	12. Den.....	73
3.6.13	13. Den.....	75
3.6.14	14. Den.....	79
3.6.15	15. Den.....	82
4	DISKUSE	84
5	ZÁVĚR.....	86
6	RESUMÉ	87
7	SEZNAM LITERATURY	88
8	PŘÍLOHY	I
8.1	POSUDEK LÉKAŘE O ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI DÍTĚTE ZÚČASTNIT SE ZOTAVOVACÍ AKCE.....	I
8.2	POSUDEK LÉKAŘE O ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI PRO VEDOUCÍ A PRAKTIKANTY	III
8.3	ZDRAVOTNICKÝ DENÍK.....	IV
8.4	PRVNÍ DÍL PŘIHLÁŠKY	VII
8.5	DRUHÝ DÍL PŘIHLÁŠKY	IX
8.6	PROPAGAČNÍ LETÁKY	XI
8.7	VERNŮV PROGRAM DNE.....	XIII

Úvod

Letním dětským táborem se věnuji již deset let. Za tu dobu jsem prošla výchovnými pozicemi od praktikanta po oddílového vedoucího. Na základě této dlouholeté praxe jsem si vybrala téma mé diplomové práce. Myslím si, že s rostoucí pracovní vytížeností rodičů dětí se zvyšuje i poptávka po těchto organizovaných akcích pro děti. Hlavním úkolem táborů je, dle mého názoru, zážitková akce neboli aktivní a smysluplné trávení volného času, v tomto případě o letních prázdninách.

Organizace tábora je však velmi složitou, časově náročnou záležitostí plánování a příprav. Předpokladem je, aby vznikl táborový provoz v souladu s obecnými požadavky. Musíme tedy klást důraz na veškerá práva a povinnosti dle zákonů, vyhlášek a předpisů.

Dalším neméně důležitým bodem je bezpečnost a ochrana zdraví při práci s dětmi, veškerá potřebná dokumentace, přípravné práce, příprava tábora. Nesmíme však zapomenout také na proškolení a přípravu výchovných pracovníků.

K realizaci tábora je důležitá důsledná a promyšlená příprava etapových her a dalších aktivit celodenního táborového programu, ale také organizace příjezdu a odjezdu, ubytování, stravování a hygienické podmínky.

Předpokladem pro prosperující tábor je například prostředí tábora, ale také především to, aby se děti na tábor chtěly vracet. K tomu je zapotřebí nadšení a zkušenosti pracovníků tábora, kteří budou s dětmi s radostí pracovat.

Tábory jsou celkově pro děti velmi vhodné, protože je vedou ke spolupráci a rozvíjejí kolektivní vztahy, nabízejí jim dostatek pohybu, vzrušení a pobyt v přírodě, takže ze zdravotního, ale i sociálního hlediska jsou nepopíratelně prospěšné.

Touto diplomovou prací, praktickou zkušeností a osvědčeným postupem bych chtěla inspirovat další organizátory a pořadatele letních táborů. Vycházela jsem z odborné literatury, která mi pomohla nejen z organizačního hlediska, ale byla mi také podnětem k tvoření a rozvíjení různě zaměřených her a pohybových aktivit pro děti.

1 CÍL A ÚKOLY PRÁCE

1.1 CÍL PRÁCE

Cílem této diplomové práce je připravit, realizovat a následně podrobně popsat letní dětský tábor dle zkušeností z tábora Tom – družstvo.

1.2 ÚKOLY PRÁCE

Zaměřuji se na celkové vedení tábora, veškerý táborový personál, jak výchovný tak provozní, potřebnou dokumentaci k provozu tábora a následné připravování jednotlivých etapových her a sestavování dalšího táborového programu.

Základní úkoly diplomové práce jsou:

- sepsání souhrnu všech příprav před začátkem tábora,
- určení všech rolí na táboře,
- splnění potřebných podmínek pro provoz tábora včetně veškeré dokumentace,
- studium literatury a sběr materiálů na táborové hry,
- důkladný popis každého dne na táboře, především programu a metodiky her,
- realizace a popis celotáborové hry a etapových her
- sepsání doporučení pro praxi.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 PROVOZOVATEL TÁBORA

Provozovatel je majitel tábořiště nebo rekreačního zařízení. Provozovatel může být zároveň pořadajícím osobou.

Dle Burdy (2008) musí provozovatel zajistit:

- hygienicky nezávadný stav zařízení pro zotavovací akci dle platného zákona o ochraně veřejného zdraví,
- provozní řád budovy, tábořiště a seznámit s ním pořadající osobu a vyvěsit ho na viditelném místě,
- evakuační plán, požární a poplachové směrnice a seznámit s ním pořadající osobu a vyvěsit ho na viditelném místě,
- rozbor vody v případě vlastní studny,
- nakládání s odpady.

2.2 POŘÁDAJÍCÍ OSOBA

Pořadající osoba je organizace nebo fyzická osoba, která pořádá nebo realizuje zotavovací akci. Pořadající osoba musí posoudit, zda jsou splněny všechny podmínky pro pořádání zotavovací akce, které má v kompetenci provozovatel (Burda, 2008).

Provozovatel pověří konkrétní osobu, aby se o přípravu tábora postarala, a ta se stává představitelem či reprezentantem provozovatele pro jednání s úřady, rodiči apod. Provozovatel s touto osobou uzavře pracovněprávní vztah a tato osoba je mu následovně odpovědná za přípravu, průběh i likvidaci akce (Filouš, 2006).

Beroušek (1999) píše o tom, že pořadající osoba musí zajistit:

- ustanovit vedoucího tábora a hospodáře a zajistit jim podmínky pro řádnou přípravu a vlastní realizaci tábora,
- řádně je seznámit se všemi podstatnými specifikami tábora, zejména s těmi, jejichž znalost je nezbytná jak pro bezproblémový chod tábora, tak pro bezpečnost a zdraví všech účastníků,

- není-li si jist jejich aktuální kompetentností pro tuto vysoce zodpovědnou práci, pak ve svém vlastním zájmu a v zájmu všech účastníků zajistí jejich proškolení k tomu akreditovaným školitelem a také obstará písemný záznam o proškolení,
- pověřit vedoucího tábora sestavením pracovního kolektivu (popřípadě mu pracovníky doporučit), jmenovitě však schválit konkrétní osobu – hospodáře tábora s hmotnou odpovědností,
- stanovit termín začátku a konce tábora, respektive jednotlivých běhů,
- vytipovat si lokalitu, případně objekt, nemá-li jej již k dispozici jako jeho vlastník či nájemce,
- upřesnit typ tábora, jeho kapacitu, věkovou kategorii dětí a dospívajících, případně zaměření,
- stanovit počet pracovníků tábora přiměřeně k počtu táborníků tak, aby všechny osoby činné na táboře byly s to, při dodržování požadavků bezpečnosti práce a ochrany zdraví táborníků, spolupracovníků i svého, zvládnout pracovní náplň své táborové funkce,
- rovněž musí stanovit pracovní funkce a jejich tzv. pracovní náplň,
- typově si připravit a posléze uzavřít se všemi osobami, které budou na táboře pracovníčně činné, pracovní smlouvu,
- uzavřít s hospodářem tábora a obvykle i s vedoucím tábora smlouvu o hmotné zodpovědnosti.

Burda (2008) tyto body ještě dále upřesňuje:

- jeden měsíc před zahájením tábora se musí zabezpečit ohlášení orgánu veřejného zdraví: termín a místo konání, počet dětí, způsob jejího zabezpečení pitnou vodou a způsob zajištění stravování účastníků.

Součástí ohlášení je předložení výsledku rozboru vody ne staršího než tři měsíce, pokud zdrojem není veřejný vodovod.

2.3 PŘEHLED VÝCHOVNÝCH TÁBOROVÝCH PRACOVNÍKŮ

Každá forma dětského tábora vyžaduje táborové pracovníky výchovné a provozní, avšak v rozdílných proporcích, počtu i zaměření.

Všichni táboroví pracovníci jsou zásadně starší 18 let, některé organizace si pro vedoucí táborové pracovníky určují vyšší věkovou hranici a požadovanou praxi. Výjimku tvoří praktikanti, kteří jsou starší 15 let a mladší 18 let, dále pomocnice v kuchyni a pomocnice pro úklid, které mohou být starší 15 let (Hvězdová, 1992).

Výchovní pracovníci musí být duševně, tělesně a zdravotně způsobilí, psychicky vyspělí a připravení pro výkon funkce a k tomu musí před odjezdem do tábora dodat posudek lékaře o zdravotní způsobilost neboli v tomto případě nástupní list do tábora TOM družstvo, že jsou této činnosti na dětském letním táboře schopni - toto potvrzení nemusí mít pedagogičtí pracovníci a zdravotníci.

2.3.1 HLAVNÍ VEDOUcí

Hlavní vedoucí je rozhodujícím řídicím článkem na táboře. Nese odpovědnost za chod celého tábora a rozhoduje s konečnou platností. Přestože se o řadě svých rozhodnutí radí s ostatními vedoucími, má právo konečného rozhodnutí. Sám už není nikým řízen, neboť je zástupcem provozovatele na táboře a jemu také plně odpovídá (Nejedlý, 1993).

Musí být starší 18 let, nicméně by měl mít nejenom zkušenosti s prací s dětmi a mládeží, ale i zkušenosti s prací oddílového vedoucího. Doporučuje se také, aby funkci hlavního vedoucího vykonávala osoba starší 21 let.

Musí být náležitě proškolen provozovatelem a velmi záleží na tom, co od něj provozovatel požaduje. Proto by měl být připraven již od ledna na plánování tábora, protože hlavní vedoucí odvede dvě třetiny své práce ještě před tím, než sama akce započne. Ze všeho nejdříve by se měl hlavně seznámit s právními předpisy.

Hlavní vedoucí řídí práci všech pracovníků na táboře. Rodičům zodpovídá za děti a provozovateli za vše, proto by se měl včas seznámit se všemi, kteří s ním budou pracovat. Měli by si dopředu určit pravidla spolupráce a komunikace, protože jejich práce nekončí uložením dětí do stanů či chatek, povinnosti a zodpovědnost zůstávají i potom.

Před započítím akce musí hlavní vedoucí proškolit všechny pracovníky o bezpečnosti a hygieně při práci s dětmi a mládeží. Proškolení hlavnímu vedoucímu pracovníci podepíší a ten si toto písemné prohlášení pečlivě uschová po dobu konání tábora a následně provozovatel potvrzení uloží s hlavní dokumentací akce na dobu šesti měsíců. U hlavního vedoucího jsou uloženy všechny nutné písemnosti o konání tábora a o rozboru vody. Po ukončení tábora hlavní vedoucí vypracovává jeho hodnocení a kontroluje a stvrzuje vyúčtování.

Hlavní vedoucí každý den komunikuje se všemi pracovníky, podílí se na upřesňování jídelníčku, na každodenní evidenci počtu stravovaných, na kontrole práce zdravotníka, hospodáře a kuchaře. Vede celý výchovný proces, práci oddílových vedoucích i praktikantů, je hlavním rádčem a poradcem dětí v případě, kdy situaci nemůže vyřešit oddílový vedoucí (Burda, 2008).

Další činnosti:

- zpracovává plán tábora,
- seznamuje se s táborem a ověřuje si všechny doklady o provozu tábora,
- má dispoziční oprávnění s finančními prostředky,
- disponuje přiděleným táborovým vozidlem,
- zabezpečuje vedení všech předepsaných dokladů,
- kontroluje dodržování předpisů,
- dbá, aby při onemocnění či úrazu byla poskytnuta náležitá pomoc,
- hlásí provozovateli svou delší nepřítomnost na táboře a také mu urychleně hlásí mimořádné případy (Hvězdová. 1992).

2.3.2 ZÁSTUPCE VEDOUcíHO TÁBORA

Zástupce vedoucího tábora zajišťuje celotáborovou programovou činnost, to znamená, že řídí oddílové vedoucí a pracuje s táborovou radou. Rozpracovává táborové akce, hry, soutěže a putování, jichž se zúčastňuje celý tábor. Mohou být až tři a na velkém táboře nevedou žádný oddíl a věnují se celému táboru. Na malém táboře každý z nich (pokud jsou ustanoveni) vede také oddíl (Nejedlý, 1993).

Řídí především výchovnou činnost. Musí mít zkušenosti z práce s dětmi a praxi na táboře. Je také důležité, že vede inventář pro výchovnou práci a řídí táborovou radu (Hvězdová, 1992).

2.3.3 ODDÍLOVÝ VEDOUcí

Oddílový vedoucí musí být starší 18 let a způsobilý na tuto práci. Je podřízen hlavnímu vedoucímu. U oddílu s větším počtem dětí mohou pracovat dva i více vedoucích, z nichž jeden je pověřen řízením celého oddílu. Po celou dobu konání zodpovídá za svěřený oddíl, za jeho programovou, výchovnou i zotavovací činnost, a to po dobu téměř 24 hodin denně (Burda, 2008).

Je základním táborovým pracovníkem. Sám řídí děti ve svém oddíle a přiděleného instruktora (praktikanta), dbá na jejich bezpečnost a plně za ně odpovídá. Na jeho aktivitě do značné míry závisí dobré fungování tábora (Nejedlý, 1993).

Takto zaměstnaný člověk má samozřejmě právo na vytvoření přiměřených pracovních podmínek pro řádný a bezpečný výkon funkce. Musí být také seznámen se všemi předpisy vztahujícími se k výkonu funkce (bezpečnost práce, základy hygieny, atd.). Za tuto práci musí být předem sjednaná odměna. Před nástupem by se měl seznámit s hlavním vedoucí a dle možností i s ostatním kolektivem, s rámcovým plánem, táborovým řádem a režimem dne a aktivně se zúčastnit přípravy programu, případně i celotáborové hry (Burda, 2008).

Další důležité činnosti oddílového vedoucího:

- jde příkladem, je dětem vzorem,
- děti nenechává bez dozoru, dbá na jejich bezpečnost, zejména při koupání
- při kolektivní výchově dbá na individuální přístup k dětem,
- vede děti k úctě k majetku ve společenském i osobním vlastnictví,
- udržuje v oddíle kázeň, osobní hygienu, čistotu dětí, pořádek v táboře,
- kontroluje úroveň stolování a stravování,
- osobně se účastní přepravy dětí do tábora a zpět (Hvězdová, 1992),

- organizuje program a činnost oddílu v souladu s táborovým řádem, režimem dne, s pokyny hlavního vedoucího, jeho zástupce i zdravotníka,
- před zahájením tábora si prostuduje věk dětí, ze kterých se jeho oddíl skládá a další informace, které vyčte z přihlášky rodičů, vyjádření lékaře apod.,
- připraví si dostatečnou zásobu her, aktivit a činností pro přírodu, klubovnu, k vodě i pro případ špatného počasí (tzv. mokrá varianta),
- měl by si zopakovat základy první pomoci a hygieny (Burda, 2008).

2.3.4 PRAKTIKANT

Pod tímto názvem rozumíme pomocníka oddílového vedoucího ve věku 15 až 18 let. Praktikant nemá plnou právní odpovědnost, a proto mu nelze ukládat práce oddílového vedoucího. Je povinen dodržovat pokyny hlavního vedoucího, jeho zástupce a oddílového vedoucího, k němuž je služebně přidělen. Doprovází oddíl při přepravě do tábora a zpět, dodržuje denní režim, budíček, večerku, táborový řád a nikdy neopouští tábor bez vědomí oddílového vedoucího (Burda, 2008).

Praktikant by neměl dětem předem oznamovat program, neměl by se spolčovat s dětmi, i když ho to někdy mezi ně láká, protože jim je věkově blízký. Důležité také je, aby nezbrojil proti vedení, nezesměšňoval či nepomlouval před dětmi.

Bez oddílového vedoucího nesmí samostatně vést oddíl, chodit na výlety, sám se s dětmi koupat či vykonávat službu dne.

Velmi příhodné je, když se účastní her, vždy ví, kde je jeho oddílový vedoucí a vyskytuje se u něj. Oddílovému vedoucímu by měl pomáhat se zajištěním činností v jeho oddíle. Schopný praktikant je pro oddílového vedoucího pravou rukou u oddílu.

2.3.5 ZDRAVOTNÍK

Zdravotníkem může být lékař, střední zdravotnický pracovník oboru všeobecná sestra, dětská sestra, porodní asistentka nebo student lékařské fakulty, který ukončil třetí ročník. Dále to může být i ten, kdo předloží doklad o absolvování kurzu první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při zotavovacích akcích u Českého červeného kříže nebo u jiné (akreditované) organizace. Jeden zdravotník se může starat maximálně o 80 dětí.

Před zahájením akce se podílí na sestavování jídelníčku z hlediska nutriční hodnoty stravy. Podílí se i na tvorbě programu z hlediska zdravého způsobu trávení času a jeho vyváženosti (Burda, 2008).

Zdravotník zotavovacích akcí zabezpečuje nejenom první pomoc na místě, ošetřování nemocných, ale vykonává i činnosti ochrany veřejného zdraví. Dohlíží na denní program z hlediska zdravotního a dbá na to, aby děti byly zatěžovány přiměřeně svému věku a zdravotnímu stavu. Je třeba si uvědomit, že musí být dostupný 24 hodin denně.

Před odjezdem si zdravotník vyžádá jmenný seznam dětí a pracovníků, včetně těch, kteří se budou podílet na přípravě a vydávání stravy. Dále si ověří, zda byli všichni účastníci instruováni, jaké zdravotní doklady mají mít při zahájení akce. Zjistí rovněž, zda je zajištěna a vybavena lékárna (viz 2.6.9), zda bylo místo akce ohlášeno příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví a zda byl navázán kontakt s místním praktickým lékařem. Vhodné je předběžné zjištění, kde je nejbližší sídlo zdravotnické záchranné služby, popřípadě lékařské pohotovosti.

Při odjezdu si dle seznamu převezme zdravotní doklady dětí - posudek lékaře o zdravotní způsobilosti dítěte zúčastnit se zotavovací akce (viz Příloha 1) a prohlášení zákonných zástupců „o bezinfekčnosti“, což je dáno ve druhém dílu přihlášky (viz Příloha 5), převezme od rodičů léky, které dítě případně užívá. Zkontroluje dle seznamu osoby činné při stravování a platnost jejich zdravotních průkazů, dále převezme od osob činných jako dozor posudek lékaře o zdravotní způsobilost neboli v tomto případě nástupní list do tábora TOM družstvo (viz Příloha 2). Převezme od organizátora vybavenou lékárnu.

Po příjezdu na místo nejprve provede tzv. zdravotnický filtr – tzn. zběžně zkontroluje aktuální stav dětí – zjišťuje eventuální zdravotní potíže, případně i zahmyzení, aby bylo ještě možno děti neschopné absolvovat akci odeslat domů. Následně provede rychlou kontrolu hygienických podmínek ubytování, stav a vybavení ošetřovny a izolace a připraví ji k činnosti. Zde se řídí platnými hygienickými předpisy, tzn. zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a vyhláškou MZ ČR č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, vše v platném znění. Na ošetřovnu umístí lékárnu a dokumentaci tak, aby k nim neměly přístup nepovolané osoby. Na základě informací od rodičů upozorní vedoucí na konkrétní zdravotní problémy dětí.

Činností zdravotníka během pobytu mimo běžné činnosti, tzn. poskytování první pomoci, podávání léků a provádění drobných ošetření, se zdravotník průběžně účastní porad vedení akce, kde kontroluje a koriguje denní režim (vyhrazení 9 hodin nepřetržitého spánku, fyzická i psychická zátěž odpovídající věku a možnostem dětí, zařazení přiměřeného odpočinku). Dohlíží také na to, zda příslušní vedoucí kontrolují oblečení, obuv, stav lůžkovin, dodržování osobní hygieny dětí, jakož i zda je prováděn pravidelný a účinný úklid v ubytovacích prostorách i v celém areálu akce.

Zvláštní pozornost musí zdravotník také věnovat stravování – aby strava byla pestrá, měla patřičnou výživovou hodnotu a byla připravována v souladu s hygienickými předpisy, ale také používání pitné vody při veškeré činnosti stravovacího provozu, osobní hygienu u všech pracovníků stravovacího provozu i úklidu ve všech prostorách. Důležité také je, aby vždy informoval příslušné vedoucí pracovníky, pokud se vzdaluje z prostoru zotavovací akce.

Základním pracovním zdravotnickým dokumentem na ošetřovně je zdravotnický deník (viz Příloha 3). Jeho důležitost vysvětluje i skutečnost, že organizátor jej musí archivovat i po skončení tábora po dobu 6 měsíců. Do deníku se chronologicky zapisují všechny výkony, které zdravotník vykoná. Každý zápis musí obsahovat datum, čas, jméno ošetřovaného, popis potíží, závěr učiněný zdravotníkem a léčebný postup (Hornych, 2010).

2.4 PŘEHLED PROVOZNÍCH TÁBOROVÝCH PRACOVNÍKŮ

Provozními pracovníky tábora jsou osoby, jejichž hlavní pracovní náplní není výchovná činnost dětí, jejich předmětem práce je jiná činnost než péče o děti ve smyslu soustavného dozoru a práce s nimi. I s těmito pracovníky tábora uzavírá provozovatel tábora smluvní vztah, a to převážně dohodou o provedení práce (Filouš, 2006).

Pracovníci, kteří mohou přijít do styku s potravinami nebo mající přístup do kuchyně a potravinových skladů, musí mít zdravotní osvědčení o tom, že přicházejí do styku s potravinami. Patří mezi ně hospodář, kuchařky i jejich pomocnice, uklízečka, zdravotník, ale i hlavní vedoucí a jeho zástupce.

2.4.1 HOSPODÁŘ

Hospodář musí mít organizační schopnosti pro provoz, znát vedení administrativy a finanční hospodaření (jednoduché účetnictví). Je podřízen hlavnímu vedoucímu. Zná všechny platné směrnice o hospodaření a pro provoz zotavovacích akcí a letních táborů pro děti a mládež a samozřejmě má platný zdravotní průkaz. Musí být starší 18 let. Organizuje a řídí práci všech hospodářských pracovníků tábora a má spolu s hlavním vedoucím oprávnění disponovat se svěřenými finančními i materiálními prostředky určenými pro provoz tábora. Zodpovídá za dodržování provozního rozpočtu tábora schváleného provozovatelem a za dodržování stravovacích norem (Burda, 2008).

Podle Hvězdové (1992) hospodář dále vykonává tuto činnost:

- před zahájením tábora si ověřuje objednávky a spojuje se s dodavateli,
- seznamuje se s rozpočtem tábora, normami, pojistkami,
- vyplňuje předepsané výkazy a vede denní přehled o hospodaření,
- pečuje o řádný chod kuchyně, plynulé dodávky potravin a jejich uskladnění, provádí inventuru potravin,
- podílí se na sestavování jídelníčku,
- spolu s hlavním vedoucím zpracovává podklady pro výplatu odměn táborových pracovníků.

2.4.2 KUČAŘ A POMOCNÍCI V KUCHYNI

Kuchař musí znát hygienické předpisy týkající se přípravy stravy ve společném stravování a mít platný zdravotní průkaz. Předpokládá se znalost norem a předpisů pro přípravu stravy pro děti a mládež. Kuchař je podřízen hlavnímu vedoucímu a hospodáři. Dbá na správné technologické zpracování potravin, na konečnou úpravu a podávání stravy účastníkům akce. Podílí se na sestavování jídelního lístku a dodržuje zákaz používání rizikových potravin.

Kuchař nezapomíná dbát na čistotu v kuchyni i ve skladech, dodržovat všechny hygienické a bezpečnostní zásady včetně osobní hygieny, nesmí umožnit přístup do kuchyně nikomu, kdo k tomu není oprávněn, v kuchyni nekouří a při ukončení turnusu se podílí na předání kuchyně (Burda, 2008).

Spolu s kuchařem jsou v kuchyni také pomocníci. Ti musí znát a dodržovat základní hygienické a bezpečnostní zásady pro práci ve společném stravování, dbát na příkazy kuchaře, dodržovat zásady správné výživy a technologie vaření, ale také zajišťují řádný kuchyňský provoz, čistotu nádobí a zařízení kuchyně (Hvězdová, 1992).

2.4.3 ÚDRŽBÁŘ

Údržbář je nepostradatelnou součástí bezproblémového chodu tábora. Údržbář dohlíží na správu všech zařízení v táboře ve svěřených objektech. Údržbář je několik profesí v jedné osobě, která musí být neustále k dispozici. Mezi jeho profese patří stavební práce, instalatérství, elektrikář, tesař, zámečník, čistič bazénu, ale i řidič. Dohlíží na bezpečnostní opatření a dodržování táborového řádu a dalších předpisů, podmínek majitele, správce či provozovatele budovy nebo tábora.

2.4.4 POMOCNICE PRO ÚKLID

Poslední a nepopiratelně nedílnou součástí tábora je i uklízečka. Každý den se musí starat o úklid hlavních místností, podlah, sociálního a kuchyňského zařízení a samozřejmě i o jídelnu. Denně se také provádí dezinfekce toalet.

2.5 PODMÍNKY K ÚČASTI DÍTĚTE

Prvním krokem k účasti dítěte na táboře je přihláška, ať už formou písemnou či elektronickou. Každý tábor upřednostňuje jinou formu nebo uvádí obě dvě možnosti přihlášení. Na základě tohoto formuláře provozovatel zasílá závaznou přihlášku (první a druhý díl) a tiskopis na zdravotní posudek nebo může být jen ke stažení na internetových stránkách.

Z aktuálního dodatku k publikaci Beroušek (1999) je jasně dané pravidlo: Pořadatel zotavovací akce může přijmout jen dítě, jehož praktický lékař (tj. u něhož je podle zákona o veřejném zdravotním pojištění dítě registrováno) mu vydal posudek o zdravotní způsobilosti (viz Příloha 1) a tento posudek byl pořadateli předložen. Doplňující podmínkou je předložení písemného prohlášení rodičů dítěte nebo jiného jeho zákonného zástupce (ze zákona o rodině) o tom, že dítě nejeví známky akutního onemocnění a že v předchozích čtrnácti dnech nepřišlo (rozumí se ke dni zahájení zotavovací akce) do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy z ní a také že mu nebylo nařízeno karanténní opatření.

První díl přihlášky (viz Příloha 4) a posudek se musí poslat do termínu uvedeného v závazné přihlášce, následně se zákonnému zástupci obratem pošlou pokyny k odjezdu a potvrzení o přijetí dítěte. Tábor se hradí do stanoveného termínu, opět bývá uvedeno v přihlášce. Pokud není úhrada provedena, dítě není na tábor přijato.

Druhý díl přihlášky (viz Příloha 5), neboli také prohlášení zákonných zástupců o bezinfekčnosti, se odevzdává až u odjezdu spolu s průkazem pojištěnce. Prohlášení musí být vyplněno a datováno v den odjezdu na tábor.

2.6 POTŘEBNÉ PODMÍNKY PRO POŘÁDÁNÍ DĚTSKÉHO TÁBORA

Kdokoliv přistoupí na myšlenku, že se pustí do přípravy tábora, měl by si ze všeho nejdříve prostudovat zákon č. 471/2005 Sb., úplné znění zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů a dále dvě základní vyhlášky ministerstva zdravotnictví, a to: č. 148/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 106/2001 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti a č. 602/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby (Burda, 2008).

2.6.1 ZOTAVOVACÍ AKCE

Dětský tábor spadá pod pojem zotavovací akce. Zotavovací akcí se rozumí organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než pět dnů, jejichž účelem je posílit jejich zdraví a zvýšit jejich tělesnou zdatnost (Burda, 2008).

Beroušek (1999) však hranice věku účastníků dále konkretizuje: V definici nově není stanovena spodní hranice věku, kdy už se dítě může tábora zúčastnit (dosud do 6 respektive 5 let) a poslanci to ponechali čistě na odpovědnosti a zdravém rozumu pořadatele tábora. Horní hranice je naopak jednoznačně stanovena do 15 let (dosud za určitých okolností do 18 let).

Konkrétně letní dětský tábor Tom – družstvo pořádá 15 denní turnusy pro děti a mládež ve věku od 6 do 16 let (někdy s výjimkou i do 17 let).

2.6.2 UMÍSTĚNÍ TÁBORA

Zotavovací akce se umísťují mimo území, kde lze předpokládat znečištění ovzduší nad stanovené limity nebo překročení hygienického limitu hluku pro chráněný venkovní

prostor. K pozemku, na kterém je umístěna zotavovací akce, musí vést přístupová cesta (Vyhláška MZ č. 148/2004 Sb.).

Tábor TOM – družstvo je umístěn v Podkrkonoší poblíž Babiččina údolí mezi lesy na pozvolné jižní stráni.

2.6.3 PROSTOROVÉ PODMÍNKY PRO TÁBOR

Zotavovací akce se pořádají ve stavbách nebo ve stanech. Prostory ve stavbách musí být suché, s přirozeným větráním a osvětlením. Plocha na jedno ubytované dítě musí být nejméně 2,5 m². Ve stavbách i stanech musí počet ubytovaných dětí odpovídat podmínce zachování prostoru pro uložení osobních věcí a možnosti pohybu mezi jednotlivými lůžky. Stany určené pro ubytování dětí musí mít pevnou nepromokavou stanovou plachtu. Prostory pro spaní musí být izolovány od země proti vlhku a chladu a prostory pro uložení osobních věcí musí být izolovány proti vlhku.

Na táboře Tom-družstvo je celkem 38 dřevěných chatek, kde v každé jsou dvě palandy, tudíž se zde mohou ubytovat čtyři děti. Dále jsou zde dvě velké dřevěné chatky, kde jsou umístěny čtyři palandy. Do těchto chatek se vejde až osm dětí.

Na zotavovacích akcích musí být vytvořeny podmínky pro osobní hygienu. V umývárně musí být na 5 dětí jedno umyvadlo s tekoucí vodou a odtokem nebo jeden výtokový kohout s odvodem použité vody mimo místo osobní očisty a na 30 dětí nejméně jedna sprchová růžice. Sprchy užívají děti odděleně podle pohlaví a musí být zajištěna intimita. Na všech zotavovacích akcích musí být zajištěna možnost koupání nebo osprchování v teplé vodě alespoň jednou za týden.

Záchody užívají děti vždy odděleně podle pohlaví. Do počtu 20 dětí se zřizují dva záchody, na každých dalších 20 dětí jeden další záchod. V blízkosti záchodů musí být možnost umýt si ruce v tekoucí vodě. Suché záchody musí zajišťovat intimitu a musí se denně zasypávat zeminou nebo jiným přírodním sypkým materiálem. Před opuštěním tábořiště se suché záchody zasypou zeminou a označí, pokud nejde o záchody umístěné na jímce.

Ve stavbách se ošetřovna a izolace zřizují v samostatných místnostech vybavených umyvadlem s tekoucí pitnou vodou a s možností vytápění a používání teplé vody. Izolace musí mít svůj vlastní záchod. Izolace ani ošetřovna nesmějí být vybaveny patrovými lůžky

ani nesmějí být použity k jiným účelům. Na 30 dětí se zřizuje jedno lůžko. Ve stanových táborech se ošetrovna a izolace umísťují ve vyčleněných stanech. Léky a zdravotnická dokumentace účastníků zotavovací akce musí být umístěny tak, aby k nim neměly volný přístup děti ani jiné nepovolané osoby. (Vyhláška MZ č. 148/2004 Sb.).

2.6.4 UBYTOVÁNÍ, VYBAVENÍ A ÚKLID

Ubytování dětí se zajišťuje odděleně podle pohlaví s výjimkou případů, kdy se společným ubytováním vysloví souhlas zákonný zástupce dítěte. Osoby činné při zotavovací akci jako dozor se ubytují odděleně v blízkosti dětí. Zdravotník se ubytuje v bezprostřední blízkosti ošetrovny s izolací.

Patrová lůžka lze použít pro děti od 7 let věku. Horní lůžko musí být bezpečně přístupné a vybavené zábranou proti pádu a nepropustnou podložkou pod matrací (Vyhláška MZ č. 148/2004 Sb.).

Výměna ložního prádla musí být provedena vždy před použitím lůžka jiným dítětem, dále po znečištění a po odchodu dítěte z důvodu nemoci. Manipulace s ložním prádlem při výskytu infekčního onemocnění může provádět pouze zdravotník. Při použití lůžek s opakovaně užívanou matrací nebo slavníkem musí být lůžko vybaveno vyměnitelným povlakem nebo čistou textilí pokrývající celou plochu lůžka. Čisté ložní prádlo musí být skladováno tak, aby nedošlo k jeho znečištění. Použité ložní prádlo, které musí být uloženo vždy odděleně od čistého, musí být skladováno v ochranných úložných nebo transportních obalech.

Před zahájením zotavovací akce, mezi jejími jednotlivými běhy a po ukončení zotavovací akce musí být proveden úklid a úprava všech prostor sloužících zotavovací akci.

V průběhu zotavovací akce musí být prováděn denní úklid všech prostor sloužících zotavovací akci. Denního úklidu se mohou účastnit i děti pod vedením osob činných při zotavovací akci. Děti však nesmějí provádět úklid záchodů (Vyhláška MZ č. 148/2004 Sb.).

2.6.5 ZÁSBOVÁNÍ VODOU

Zotavovací akce musí být zabezpečena pitnou vodou splňující hygienické požadavky podle právního předpisu upravujícího požadavky na pitnou vodu tak, aby jí byl dostatek k pití, čištění zubů, vaření, mytí nádobí, čištění pracovních ploch v kuchyni, osobní hygieně osob vykonávajících činnosti epidemiologicky závažné a k provozu

ošetřovny a izolace. Pitná voda musí odpovídat hygienickým požadavkům stanoveným zvláštním právním předpisem. Zotavovací akce se přednostně zásobují pitnou vodou z veřejného vodovodu nebo z veřejné studny označené jako zdroj pitné vody.

K případnému donášení nebo dovozu pitné vody musí být použity pouze čisté uzavíratelné nádoby zhotovené z materiálů určených k přímému styku s pitnou vodou a vyčleněné k tomuto účelu. Označené nádoby s donášenou nebo dováženou pitnou vodou musí být ukládány na chladném a stinném místě.

K účelům osobní hygieny, s výjimkou čištění zubů, a k úklidu lze používat vodu vyhovující hygienickým limitům ukazatelů vody ke koupání ve volné přírodě (Vyhláška MZ č. 148/2004 Sb.).

2.6.6 ODSTRAŇOVÁNÍ ODPADŮ A NAKLÁDÁNÍ S ODPADNÍMI VODAMI

S odpady je možno nakládat a zacházet jen za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy. Pevné odpady musí být ukládány do uzavíratelných nádob, které lze snadno čistit a dezinfikovat, nebo do jednorázových plastových obalů. Odpady se skladují mimo prostory, kde se manipuluje s potravinami.

S odpadními vodami a s látkami škodlivými vodám je možné nakládat a zacházet jen za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy (Vyhláška MZ č. 148/2004 Sb.).

V okolí chatiček tábora TOM – družstvo jsou umístěny uzavíratelné popelnice, ve kterých je vždy i černý pytel na odpad. Pokud se popelnice naplní, snesou se kousek dál od tábora, kde je kontejner určený právě pro tento směsný odpad. O svoz kontejneru se pak dále postará dopředu domluvený dodavatel služeb v oblasti nakládání s odpady.

2.6.7 STRAVOVÁNÍ

Prostory pro stravování, s výjimkou ohniště, musí být vždy zastřešené a zabezpečené před nepříznivými zevními vlivy; musí zahrnovat alespoň prostory pro přípravu pokrmů, konzumaci pokrmů, mytí nádobí a skladování potravin. V prostoru přípravy pokrmů nesmí docházet ke křížení současně prováděných čistých a nečistých činností nebo postupů a úkonů, které se mohou vzájemně negativně ovlivňovat.

Pracovní plochy, nástroje a nádobí musí být z materiálu vhodného pro styk s potravinami. Pracovní plochy, kterými mohou být i desky z materiálu vhodného pro styk

s potravinami, musí být označeny a odděleny tak, aby na všech stupních výroby, zpracování a distribuce byly potraviny nebo pokrmy chráněny před kontaminací, která by mohla způsobit, že by potraviny nebo pokrmy byly zdravotně závadné (Vyhláška MZ č. 148/2004 Sb.).

Zařízení, pracovní plochy, nástroje a nádobí musí být důkladně očištěny, a je-li to nezbytné, dezinfikovány. Čištění se musí provádět tak často, aby se vyloučilo riziko kontaminace potravin nebo pokrmů. Musí být zajištěny odpovídající podmínky pro mytí potravin, nádobí a rukou osob vykonávajících činnosti epidemiologicky závažné. Mytí kuchyňského a jídelního nádobí musí být odděleno.

Potraviny musí být skladovány za podmínek stanovených výrobcem nebo zvláštním právním předpisem. Skladované potraviny nebo pokrmy se nesmějí ovlivňovat navzájem a nesmějí být negativně ovlivňovány zevními vlivy.

Denně musí být pro děti na zotavovací akci zajištěna snídaně, přesnídávka, oběd, svačina a večeře. Při výdeji stravy lze sloučit výdej snídaně s přesnídávkou a oběda se svačinou. Součástí snídaně musí být teplý nápoj. Jedno z hlavních jídel musí být teplé. Strava podávaná dětem musí odpovídat jejich věku a fyzické zátěži. Nápoje musí být pro účastníky zotavovací akce k dispozici po celý den. Uchovávají se v krytých nádobách s výpustným kohoutem nebo se rozlévají přímo z originálních balení (Vyhláška MZ č. 148/2004 Sb.).

Potraviny, které se na táboře nepodávají:

- mléko a mléčné výrobky z mlékárensky neošetřeného mléka (mimo tržní síť),
- zmrzlinu vlastní výroby a zmrzlinu porcovanou ze skupinového balení,
- tepelně neopracované masné výrobky,
- tepelně neopracované vejce a výrobky z nich,
- nedostatečně tepelně opracovaná vejce a výrobky z nich,
- majonézu vlastní výroby a výrobky z ní (Burda, 2008).

2.6.8 REŽIM DNE

V režimu dne musí být pevně vymezena doba pro spánek, osobní hygienu a stravování. Doba vymezená pro spánek musí činit nejméně 9 hodin pro děti do 10 let včetně a 8 hodin pro děti starší. Režim dne musí odpovídat věku a zdravotnímu stavu dětí.

Denní režim by měl být pověšen na viditelném místě nejen pro pracovníky tábora, ale i pro děti a mládež na táboře.

Fyzická a psychická zátěž dětí musí být přiměřená jejich věku, schopnostem a možnostem. Při soustavné fyzické zátěži dětí v prvních dvou dnech zotavovací akce musí být třetí den vyhrazen odpočinku. Na putovní zotavovací akci se stanoví den odpočinku s přihlédnutím k tělesné zdatnosti a aktuálnímu zdravotnímu stavu dětí.

Osoby činné při zotavovací akci jako dozor průběžně kontrolují oblečení, obuv a lůžkoviny dětí, aby byly chráněny před provlhnutím a nedocházelo k prochladnutí dětí. Dále kontrolují, zda děti dodržují osobní hygienu.

Koupání dětí musí být přizpůsobeno počasí, fyzické zdatnosti dětí a jejich plaveckým schopnostem. Děti se mohou koupat jen za dohledu osoby činné při zotavovací akci jako dozor. Dohled může vykonávat jen osoba, která je schopna poskytnout záchranu tonoucímu. Koupat se děti smějí nejdříve 1 hodinu po hlavním jídle nebo po intenzivním cvičení (Vyhláška MZ č. 148/2004 Sb.).

V den nástupu do tábora se musí všichni oddíloví vedoucí seznámit s bezpečnostními pravidly při koupání a podpisem stvrdit, že byli poučeni o pravidlech bezpečného koupání a že se jimi budou řídit.

Bezpečnostní pravidla při koupání:

- Provést kontrolu plavecké zdatnosti jednotlivých dětí (nestačí slovní ujištění dítěte).
- V neznámém prostředí (řeka, rybník) nejprve ohledat dno a vymežit prostor pro plavce a neplavce, prostor viditelně označit.
- Při počtu 10 – 17 dětí v oddíle, smí pouze polovina do vody za dozoru oddílového vedoucího na břehu.

- V bazénu je dovoleno se koupat max. 4 oddílům současně, přičemž 2 a 2 oddíly používají opačné břehy bazénu.
- Doba pobytu ve vodě je omezena její teplotou.
- Dodržovat dobu nezbytně nutnou ke klidu po každém jídle.
- Chránit děti před nadměrným slunečním zářením.
- Mít přehled o všech dětech, stále a za každé situace.
- Koupání je dovoleno, jen je-li zapsáno v denním řádu.
- Skákání do vody a potápění je zakázáno.

2.6.9 DOPORUČENÉ MINIMÁLNÍ VYBAVENÍ LÉKÁRNIČKY

Horných (2010) upozorňuje, že obsah lékárny zajišťuje pořadatel akce (léčiva, která nejsou volně prodejná, zakoupí na základě objednávky potvrzené lékařem).

Vyhláška MZ ČR č. 106/2001 Sb. v příloze č. 4 (vydána vyhláškou MZ ČR č. 148/2004 Sb.) stanoví minimální povinné vybavení lékárničky:

I. Léčivé přípravky (pouze ty, jejich výdej není vázán na lékařský předpis)

- tablety nebo čípky proti bolestem hlavy, zubů (analgetika)
- tablety nebo čípky ke snížení zvýšené teploty (antipyretika)
- tablety proti nevolnosti při jízdě dopravním prostředkem (antiemetika)
- živočišné uhlí
- nosní kapky na uvolnění nosních dýchacích průchodů (otorinolaryngologika)
- kapky, roztok (sirup) nebo tablety proti kašli (antitusika, expektorancia)
- kloktadlo pro dezinfekci dutiny ústní a při bolestech hltanu (stomatologika)
- mast nebo sprej urychlující hojení, např. popálenin (dexpantenolový sprej)
- oční kapky nebo oční mast s dezinfekčním účinkem, oční voda na výplach očí (oftalmologika)
- mast nebo gel při poštípání hmyzem (lokální antihistaminika)

- tablety při systémové alergické reakci (celková antihistaminika)
- přípravek k dezinfekci kůže a povrchových ran
- dezinfekční prostředek na okolí rány
- inertní mast nebo vazelína

II. Obvazový a jiný zdravotnický materiál

- gáza hydrofilní skládaná kompresy sterilní, různé rozměry
- náplast na cívce, různé rozměry
- rychloobvaz na rány, různé rozměry
- obinadlo elastické, různé rozměry
- obvaz sterilní, různé rozměry
- obinadlo škrťící pryžové
- šátek trojcípý
- vata obvazová a buničitá
- teploměr lékařský
- pinzeta anatomická, pinzeta chirurgická rovná
- lopatky lékařské dřevěné
- lékařské rukavice pryžové
- rouška resuscitační, rouška PVC 45 x 55 cm
- dlahy pro fixaci, různé rozměry

III. Různé

- nůžky
- zavírací špendlíky, různé velikosti
- záznamník s tužkou
- svítilna/baterka včetně zdroje.

2.6.10 HARMONOGRAM PŘÍPRAVY LETNÍHO TÁBORA

Prvotní přípravy akce začínají zpravidla půl roku před termínem. Tehdy by se měl pořadatel s hlavním vedoucím domluvit na základních údajích: termínu, místa, počtu účastníků, personálu, programu a rozpočtu tábora.

Souběžně s nábohem účastníků musí začít organizace samotného pobytu: ubytování, stravování, dopravy, materiálového vybavení a zajištění pedagogického a hospodářského personálu. Nesmí se zapomenout ani na oznámení konání tábora na příslušném místním úřadě, hygienické stanici a zdravotním středisku.

Po této přípravné fázi je realizován vlastní tábor a poté se nesmí vynechat fáze závěrečná, ve které je akce administrativně ukončena a zhodnocena (Burda, 2008).

Přehled jednotlivých aktivit je vhodné připravit do přehledné tabulky (viz Tabulka 1), nejlépe v bodech po měsících, která může pomoci k rychlejšímu a snazšímu zaměření na činnosti, které je potřeba v daném měsíci vykonat.

Tabulka 1 Harmonogram přípravy a realizace letního tábora
Zdroj: Burdy (2008, s. 40).

Měsíc	Přípravné práce - úkoly
Leden	<ul style="list-style-type: none"> • zajištění základních předpokladů pro uskutečnění letního tábora (LT) - místo, termín, počet a složení účastníků, programové zaměření (rezervace, objednávka objektu LT) • sestavení rozpočtu tábora (výpočet ceny tábora)
Únor	<ul style="list-style-type: none"> • nábor účastníku – propagace • tvorba rámcového programu • nábor personálu • zabezpečení formulářů přihlášky a složenek na zaplacení
Březen	<ul style="list-style-type: none"> • rozpracování programu LT (celotáborová hra, mokrá a suchá varianta) • přípravná schůzka pracovníků tábora

	<ul style="list-style-type: none"> • zabezpečování materiálního vybavení (včetně sponzorských darů apod.) • příprava jídelního lístku, režimu dne atd.
Duben	<ul style="list-style-type: none"> • zabezpečení dopravy (včetně dopravy v době LT) • oznámení tábora příslušným úřadům a institucím • zajištění odběru potravin v místě konání LT • evidence přihlášek
Květen	<ul style="list-style-type: none"> • uzavření smluv s pracovníky tábora • proškolení všech účastníků a pracovníků o bezpečnosti, ochraně zdraví, hygieně • kontrola počtu dětí dosud přihlášených na LT, případně další propagace • rozeslání organizačních pokynů pro účastníky LT • návštěva v LT, kontrola vybavenosti a připravenosti objektu
Červen	<ul style="list-style-type: none"> • zpracování jmenného seznamu účastníků • připojištění účastníků • předání tiskopisů nutných k vedení tábora (zdravotní deník, peněžní deník...) • zajištění provozní zálohy na LT, kontrola plateb
Červenec – srpen	<ul style="list-style-type: none"> • v průběhu tábora zajistit: řádné vedení ekonomické agendy, řádný zdravotní dozor a dodržení všech hygienických předpisů • atraktivní a bohatý program

Po skončení tábora	<ul style="list-style-type: none">• do pěti dnů vyúčtovat provozní zálohu• zhruba do měsíce zpracovat celkové hodnocení LT (včetně ekonomického)• šest měsíců archivovat všechny materiály o průběhu LT, pokud obecně platné předpisy nestanoví u vybraných písemností jinak
--------------------	--

3 PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 TÁBOR TOM-DRUŽSTVO

Tábor TOM – družstvo se nachází uprostřed lesa v Podkrkonoší poblíž Babiččina údolí. Je ideálním místem i pro pořádání různých výletů, protože jsou v okolí města jako Hradec Králové, Náchod, Dvůr Králové nad Labem a mnoho dalších.

Objekt vlastní přímo provozovatel tábora a využívá se celé léto jako tábor, ale je zde také možnost využít ho v jarních či podzimních měsících po předchozí domluvě i na jiné akce. V tomto prostoru již probíhala různá sportovní soustředění, školní výlety a dokonce i svatby.

Jelikož tábor funguje přes měsíce červenec i srpen, je rozdělen do čtyř turnusů vždy na patnáct dní a je snaha každým rokem, aby začínal od soboty a končil také v sobotu. Je to pohodlnější jak pro pracovníky, tak pro rodiče s dětmi. V roce 2016 se to vydařilo a tábor tedy probíhal od 2. července do 27. srpna. Každý turnus musí mít svůj personál a probíhá v jiném termínu.

Kapacita tábora je na jeden turnus 155 míst pro děti, aby byly ubytované v chatičkách podle stejného pohlaví s tím, že pokud již není místo pro ubytování výchovného personálu, postaví se stany s podlážkou, které jsou uschovány ve skladu. V roce 2016 se tábora zúčastnilo na prvním turnusu 142 dětí, na druhém turnusu 75 dětí, na třetím turnusu celkem 136 dětí a na čtvrtém turnusu bylo 52 dětí a to vždy ve věku od 6 do 16 let.

Počet dětí se každý rok mění. Záleží zejména na celkovém vedení, na aktivitách každého turnusu, ale i na termínu, což je viditelné již během přijímání přihlášek. Nesmí se ale také zapomenout na propagaci tábora. To je jeden z nejdůležitějších faktorů nábory dětí a mládeže na tábor, protože konkurence je opravdu veliká. Vytvářejí se různé propagační letáky (viz Příloha 6), pomáhají však i internetové stránky a sociální sítě. Právě i k přihlašování dětí na tábor se může využít elektronická přihláška na internetových stránkách tábora: www.tom-druzstvo.cz.

Nedílnou součástí každého tábora je ubytování. TOM – družstvo má v areálu k dispozici 42 chatiček (38 čtyřlůžkových, dvě dvoulůžkové a dvě osmilůžkové) pro ubytování dětí a výchovného personálu (viz Obrázek 1).



Obrázek 1 Chatičky k ubytování dětí

Dole v táboře je jeden cihlový dům pro ubytování ostatního personálu jako kuchaře a pomocníků v kuchyni, uklízečky, údržbáře a hospodáře. Tento dům ve spodním patře také slouží jako kuchyně, jídelna a sklad na potraviny. Zdravotník je ubytován v dřevěném srubu, který je využíván jako ošetřovna, kde je jeho součástí izolace.

V táboře se nachází ještě další dva dřevěné sruby. Jeden slouží jako místnost pro aktivity dětí v nepříznivém počasí, ale i pro večerní program, kdy se uskutečňují různá promítání či diskotéky. Druhý srub je nazýván „šéfárna“, kde se schází výchovný personál a konají se tam porady nebo se vysvětluje či dodělává program pro děti. Tábor je také vybaven sprchami s teplou vodou a klasickými WC.

Ke sportovnímu vyžití slouží bazén, pingpongové stoly, volejbalové, fotbalové a víceúčelové hřiště, nechybí ani vybavení na tenis, softbal, florbal nebo košíkovou. Okolí lesa kolem tábora je ideálním místem pro hry v přírodě.

3.2 POVINNOSTI OD ZŘIZOVATELE

Každým rokem se od května do června konají povinné brigády a také jedno víkendové povinné školení, které pořádá, organizuje a nařizuje zřizovatel. Brigády slouží k přípravě, úklidu a údržbě před začátkem tábora a povinné školení výchovných pracovníků slouží ke vzdělávání o bezpečnosti práce, hygieně a ochraně zdraví, první pomoci a v neposlední řadě také o právních předpisech. Po každé takové akci všichni potvrdí svým podpisem účast a tento dokument se nadále uchovává ještě půl roku po uskutečnění tábora.

3.3 PŘÍPRAVY PŘED ZAČÁTKEM TÁBORA

Nedílnou součástí každé akce je závěrečná schůzka, na které se dodělávají poslední detaily, které jsou neméně důležité. Hlavní vedoucí každého turnusu svolá týden před odjezdem na tábor povinnou poradou, které se zúčastní celý výchovný personál. Řeší se zde především rozdělení dětí do jednotlivých oddílů, ubytování, celotáborový program a organizace odjezdu i příjezdu na tábor. Na konci tohoto shromáždění ještě celý personál dostane táborové triko s logem a s tematickým obrázkem celotáborové hry v daném roce.

3.3.1 ROZDĚLENÍ DO ODDÍLŮ

Na této schůzi se řeší především rozdělení oddílových vedoucích a praktikantů ke smíšeným skupinám dětí dle věkového rozdělení. Jmenný seznam ke každému oddílovému vedoucímu je již předpřipravený, pouze se doladují případné menší změny, například výměny dětí, pokud dítě mělo na přihlášce napsáno, s kým by si přálo být v oddíle, ovšem zda to věkové rozmezí dovolí. Každý oddílový vedoucí poté dostane desky, do kterých si ukládá přihlášky dětí (viz. Příloha 1), které mu byly přiřazeny. Všechny přihlášky se poté ještě jednou podrobně zkontrolují a popřípadě se zapíše poznámka, pokud něco chybí. Často se stává, že rodiče zapomenou spolu s přihláškou poslat i posudek lékaře o zdravotní způsobilosti, což se řeší již při doručení přihlášky. Stane se, že by se nestihlo potvrzení poslat, a tak jej zákonný zástupce musí předat oddílovému vedoucímu při přebírání dítěte v den odjezdu na tábor.

Po tomto rozdělení si každý poznamenává ke každému dítěti zvlášť, zda je na něco alergické či jestli bere nějaké léky, popřípadě jaké a v jakém časovém rozmezí. Léky si sice přebírá od rodičů v den odjezdu zdravotník, který si pak na táboře přebere všechny posudky o zdravotní způsobilosti a bezinfekčnosti. Pečlivě je prostuduje, a pak je již dále jeho úkolem postarat se o podávání léků, ale i pro oddílové vedoucí je dobré, aby o tom věděli a měli přehled.

3.3.2 UBYTOVÁNÍ DĚTÍ DO CHATIČEK

Každý oddílový vedoucí dostane plán s vymezeným počtem chatiček, do kterých musí nastěhovat děti tak, aby nedocházelo ke smíšení pohlaví a zároveň se dodržela kategorizace dětí podle věku, která je nastavena na intervaly (6-9, 10-12, 13-14, 15-17).

Tabulka 2 Povinnosti služebního oddílu

POVINNOSTI SLUŽBY**Služba dne pracuje tak, aby ostatní mohli mít volněji!**

- ✓ Přebírá službu při večerním nástupu (za podmínky, že řádně splnil vypečený úkol)
- ✓ Rozsvěcí tábor
- ✓ Zajišťuje kontrolu tábora ve volnu, odpovídá za pořádek a klid
- ✓ V průběhu tábora ví, kde je hlavní vedoucí nebo ten, kdo jej právě zastupuje
- ✓ Vyhlašuje večerku
- ✓ Osobní kontrola tábora po večerce, minimálně jednou za půl hodiny a pak jednou za hodinu
- ✓ Večerní hlídky
- ✓ Služební oddílový vedoucí osobně budí v 7:45 výchovný personál, odpovídá za vzbuzení všech!!
- ✓ Pustí v 8:00 příslušnou budící písničku, kterou si večer přichystal
- ✓ Služební oddíl nemá rozcvičku
- ✓ Zhasíná tábor
- ✓ Připravuje snídani, služební oddíl jí jako první
- ✓ Organizuje příchod oddílů do jídelny, dozor v jídelně, tlumí hluk
- ✓ Po všech jídlech služební oddíl utírá stoly a uklízí celou jídelnu
- ✓ OBĚD: Příprava oběda, oddíl a vedoucí jí jako první, cedulky s číslem oddílu na stoly, organizace oddílů, dozor, dohled nad vrácením zbytků jídel, utřít stoly, uklidit jídelnu
- ✓ OSOBNĚ dohlíží nad poledním klidem, pohybuje se po celou dobu po táboře nebo sedí před „šéfárnou“, aktivně kontroluje děti (ty neběhají, nespoutají atd.)
- ✓ Přinese zdola (od kuchyně) došlou poštu a roztřídí ji do kapsáře na „šéfárně“
- ✓ Vynáší plné popelnice, uklízí tábor

- ✓ Vyhláší konec poledního klidu, organizuje odpolední svačinu, funguje jako spojka mezi horním a dolním táborem
- ✓ VEČEŘE: Příprava večeře, oddíl a vedoucí jí jako první, cedulky s číslem oddílu na stoly, organizace oddílů, dozor, dohled nad vrácením zbytků jídel, utřít stoly, uklidit jídelnu
- ✓ Služba končí a služební klobouček se předává při večerním nástupu tím, že nově vylosovaný oddílový vedoucí splní vypečený úkol

3.3.4 REŽIM DNE V TÁBOŘE TOM - DRUŽSTVO

Režim dne je řád, který se denně striktně dodržuje (viz Tabulka 3). Musí zde být určena povinná doba pro spánek, osobní hygienu a stravování. Bývá vyvěšen na nástěnce před jídelnou, aby byl jasně viditelný pro všechny účastníky tábora.

Tabulka 3 Režim dne

REŽIM DNE	
7:50	Budíček pro služební oddíl (nemá rozcvičku)
8:00	Budíček, s písničkou nejen na rtech
8:05	Rozcvička
8:15	Osobní hygiena
8:30	Snídaně 1. – 6. oddíl
8:50	Snídaně 7. – 10. oddíl
9:30	Dopolední program
12:15	Oběd pro služební oddíl
12:30	Oběd 1. – 6. oddíl (po obědě následuje polední klid)
13:00	Oběd 7. – 10. oddíl (po obědě následuje polední klid)
14:45	Konec poledního klidu, svačina
15:00	Odpolední program
18:00	Večeře pro služební oddíl

18:15 Večeře 1. – 6. oddíl
18:40 Večeře 7. – 10. oddíl
19:00 Večerní nástup
19:30 Večerní program
21:30 Osobní hygiena a večeřka pro 1. a 2. oddíl
21:45 Osobní hygiena a večeřka pro 3. - 10. oddíl
22:00 Večeřka

3.3.5 CELOTÁBOROVÝ PROGRAM

Celotáborový program je plán, kde je již dopředu sestaven a rozepsán program pro děti na celých patnáct dní na táboře, tedy pro jeden turnus (viz Tabulka 4). Každý turnus si jej vytváří sám. Je rozdělen na čtyři části: dopoledne, odpoledne, večer a poslední čtvrtá část slouží pro program po večeři, například pro diskotéku, která se občas dětem prodlouží, anebo pro večerní bojové hry.

Tento program dostane každý oddílový vedoucí i praktikant již na schůzce před táborem, aby přibližně všichni věděli, kdy se co bude dělat. Je samozřejmé, že se tento plán může změnit, třeba kvůli nepříznivému počasí, ale všechny změny se nahlašují, pokud je to možné, dopředu.

Pro představu je zde vypracován návrh programu, kde zkratky v tabulce znamenají: OP (oddílový program)

CETEH (celotáborová hra a etapa s ní spojená)

Tabulka 4 Celotáborový program

	DOPOLEDNE	ODPOLEDNE	VEČER	
30. 7. Sobota		Příjezd, rozdělení do chatk, zdravotnický filtr, poznávání okolí, seznamovací hry	OP + předání hodnocení dětí	

31. 7. Neděle	OP	Rozdělení do CETEH skupinek (znak, jméno, bojový pokřik)		Seznamovací diskotéka
1. 8. Pondělí	OP	CETEH – Čiňanovy trampoty (táborové dovednosti)	OP	
2. 8. Úterý	CETEH – Carův kurýr	OP	OP	
3. 8. Středa	OP	CETEH – Chancellor (oko za oko)		
4. 8. Čtvrtek	CETEH - 20.000 mil pod mořem	Policie ČR – program pro děti (policejní psy, motorky, auta, zbraně)		Diskotéka
5. 8. Pátek	CETEH – Cesta kolem světa	OP	OP	Noční bojová hra
6. 8. Sobota	OP	CETEH – Tajuplný ostrov (putovní výlet přes noc)		
7. 8. Neděle	Příchod do tábora (úklid ešusů, stanů atd.)	OP	OP	
8. 8. Pondělí	CETEH – Děti kapitána Granta		OP	

9. 8. Úterý	Celodenní výlet			
10. 8. Středa	OP	CETEH – Ze země na měsíc	OP	
11. 8. Čtvrtek	CETEH – Na kometě	Fotbal proti vedoucím	OP	
12. 8. Pátek	OP	Táborová pouť	Vyhodnocení tábora, úklid, balení, sklady	Závěrečná diskotéka
13. 8. Sobota	Úklid, příprava na odjezd, rozloučení	Odjezd do Prahy		

3.3.6 ORGANIZACE ODJEZDU TOM -DRUŽSTVA

Sraz pro personál je v 8:30 u zastávky Knížecí v Praze, ulice Za Ženskými domovy, na červeně vyznačeném místě s číslicí 1 (viz Obrázek 3).



Obrázek 3 Místo odjezdu na tábor
Zdroj: <https://www.google.cz/maps>

Každý z personálu musí mít na sobě přidělené tričko, jmenovku s číslem svého oddílu a připravené desky s přihláškami dětí a poznámkami. Na místě se potom označí

autobusy číslem a jmenným seznamem dětí. U příchodu do areálu se také připraví registrační pult a stanoviště, která se viditelně označí velkými cedulemi s čísly oddílu, a tam už bude čekat každý oddílový vedoucí se svým praktikantem.

Sraz pro zákonné zástupce s dětmi je v 9:30 a předpokládaný odjezd je v 10:00. Při příchodu se každý zastaví u registračního pultu, u kterého je hlavní vedoucí i se svým zástupcem, kteří mají u sebe seznam všech přihlášených dětí. Jejich úkolem je posílat zákonné zástupce s dětmi k příslušným vedoucím, přiřadit jim číslo autobusu, do kterého si mají dát svá zavazadla, nebo vyřešit další sounáležitosti. U tohoto pultu je přítomen i zdravotník, který si přebírá všechny léky pro děti nebo je informován o vážnějších zdravotních problémech.

Při příchodu dětí a rodičů si každý oddílový vedoucí odškrtně příslušné dítě ve svém seznamu a převezme si průkaz zdravotní pojišťovny nebo kopii, druhý díl přihlášky, který slouží také jako potvrzení o bezinfekčnosti a proto se nesmí zapomenout zkontrolovat datum. Pokud se stane, že toto potvrzení nemají, mohou se vrátit k registračnímu pultu, kde jim vydají náhradní.

Po převzetí těchto potřebných dokumentů se pro jistotu ještě jednou zjišťují informace o zdravotním stavu dítěte. Každého rodiče se oddílový vedoucí osobně zeptá na zdravotní problémy, léky nebo omezení a zapíše tyto informace k poznámce do přihlášky, i pokud žádné nejsou. U menších dětí se také vybírá kapesné, za které pak ručí oddílový vedoucí, ale může se v táboře uložit do trezoru, a také se zapíše částka k poznámce do přihlášky. Pokud je dítě takhle odbaveno, vedoucí podepíše přihlášku a tím je dítě převzaté a zkontrolované.

Pokud si oddílový vedoucí takto převezme všechny své děti z oddílu, nahlásí hlavnímu vedoucímu plný stav a jde k autobusu, kde dohlíží na svůj oddíl. Když se u autobusu sejdou všichni vedoucí a praktikanti, kteří mají daným autobusem jet, všechny děti mohou nastoupit do autobusu. Pomocí jmenného seznamu se zkontroluje, zda nikdo nechybí, a poté se hlavnímu vedoucímu nahlásí, že jsou všichni, předá se mu jmenný seznam a může se vyrazit na cestu.

3.3.7 PŘÍJEZD DO TÁBORA

Předpokládaný příjezd na místo bývá ve dvanáct hodin. Oddílový vedoucí, který jako první se svým autobusem projede vesnicí Dolany, což je přibližně patnáct minut od tábora, má za úkol zavolat hlavnímu vedoucímu a požádat ho o zaslání Avie. Autobusy zastavují na okraji lesa u vesnice Hoříčky, protože by cestu určenou k táboru nedokázaly projet. Po příjezdu autobusů si oddíloví vedoucí seřadí své oddíly a vydají se společně do tábora. Všichni praktikanti u autobusů zůstávají a vykládají zavazadla, která se následně přendávají do přistavené Avie, a ta je již odveze příjezdovou cestou přímo do tábora.

V táboře si každý oddílový vedoucí rozdělí svůj oddíl do přidělených chatiček. Případné změny v ubytování se konzultují rovnou na místě se zástupcem hlavního vedoucího. Pokud jsou všechny děti ubytované, jde se pro zavazadla, se kterými jim pomáhají praktikanti. Oddíloví vedoucí potom pomáhají dětem vybalovat a mezitím praktikanti dojdou do skladu pro povlečení na postele a polštáře.

Po nastěhování a převléknutí postelí se postupně chodí od prvního oddílu ke zdravotníkovi na zdravotnický filtr. Tam oddílový vedoucí předá všechny potřebné dokumenty, jako jsou posudky lékaře o zdravotní způsobilosti dítěte zúčastnit se zotavovací akce (viz Příloha 1) a prohlášení zákonných zástupců o bezinfekčnosti (viz Příloha 5). Zdravotník dále zkontroluje aktuální stav všech dětí. Pokud je vše v pořádku, odchází se na oddílový program, kde je jeho součástí především seznámení s okolím tábora a seznamovací hry.

Do večere oddíloví vedoucí předají zástupci hlavního vedoucího seznamy svých dětí s rozdělením do chatiček, které se ke všemu označí nalepením kartiček se jmény dětí. Oddíloví vedoucí a praktikanti si také své chatičky takto jmenovitě označí.

3.4 CELOTÁBOROVÁ HRA

Každý rok je pro programovou činnost velice důležitá celotáborová hra (CETEĤ). Od ní se dále realizují etapové hry, kostýmy vedoucích a praktikantů, další táborový program a celková atmosféra tábora. Téma celotáborové hry je velice důležité i pro nábor dětí, protože podle toho si mohou rodiče a děti rozmyslet, jaký konkrétní tábor si pro daný rok zvolí. Nelze spoléhat pouze na to, že když už jednou se dítě tábora zúčastní, tak na něj bude jezdit pravidelně každý rok. Proto se musí zapřemýšlet nad tím, zda hra

zaujme celou věkovou skupinu, která na tábor jezdí, dále aby hra měla široké téma, protože se potom lépe vymýšlejí a přizpůsobují etapové hry, kterých je na táboře spousta.

Téma celotáborové hry se určuje přibližně v prosinci. Každý turnus se samostatně sejde a navrhne tři témata, která by pro děti mohla být zajímavá a poutavá. Posléze se shromáždí vedení tábora a hlavní vedoucí všech čtyř běhů, kteří dále návrhy konzultují, promýšlejí a argumentují, proč je téma dobré, či ne. Závěrem celé schůzky je výběr jednoho z navrhovaných témat a hlasování. V minulých letech se na táboře prostřídala témata jako Hrady a zámky, Vesmír, Trosečníci, Pod lodními plachtami, Hry bez hranic, Cesta na severní pól, Detektivní kancelář či Athény. Pro rok 2016 se pro celotáborovou hru zvolilo téma: Jules Verne žije!

Hlavním cílem této celotáborové hry bylo přiblížit dětem zábavnou formou známé knihy od spisovatele Julese Verna. Proto byla rozdělena do několika etapových her, kdy pomocí každé z nich se vstupovalo do příběhu konkrétní knihy. Oddíloví vedoucí se rozdělili do dvojic, poté si každý pár vybral knihu a podle ní si před táborem připravil svou etapovou hru a její princip. Každá se konzultovala a upravovala se zástupcem hlavního vedoucího. Následně se také připravily krátké scénky a plakáty (viz Obrázek 4) pro upoutání a motivování dětí.

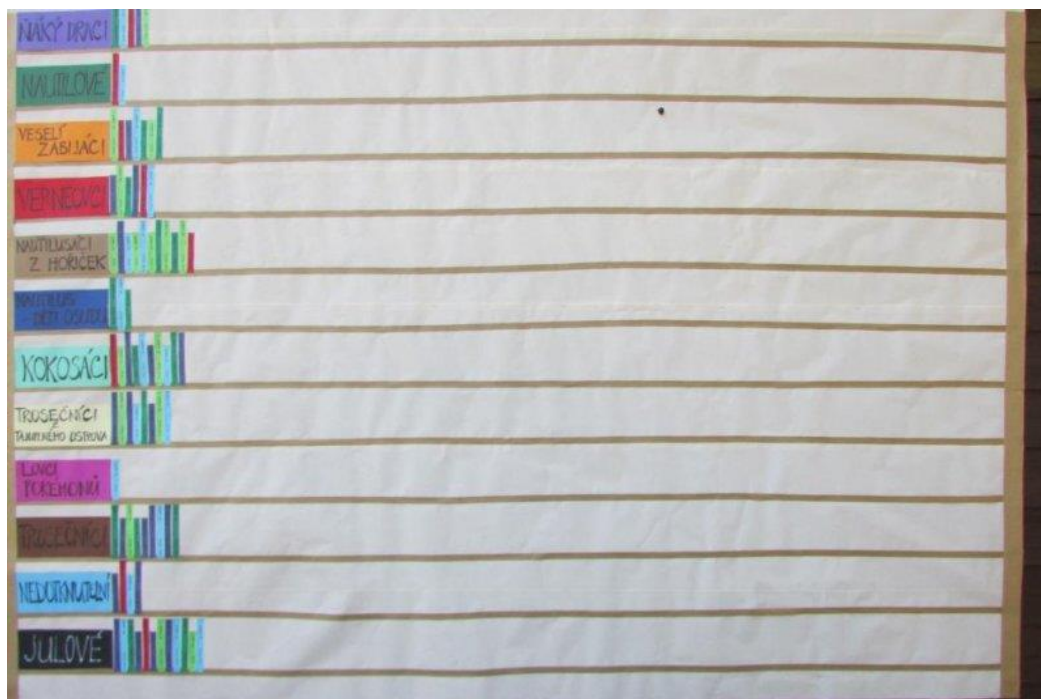


Obrázek 4 Plakáty k etapovým hrám

Pro plnění etapových her byly děti rozděleny do 12 věkově smíšených skupinek. K tomuto účelu se již první den hrají nejen seznamovací hry, ale také hry potřebné k posuzování dětí po stránce fyzické i psychické. Vyhodnocení se pak předávají zástupci hlavního vedoucího, který následně vytvoří přibližně stejně silné skupinky. Toto věkově smíšené rozdělení se osvědčilo, protože starší pomáhají mladším i naopak a celkově se vytvářejí nová kamarádství nejen v oddíle.

Základním pravidlem pro bodování a vyhodnocení celotáborové hry bylo vyhrát co nejvíce knih do své poličky v knihovně (viz Obrázek 5). Za každou splněnou etapovou hru se získával určitý počet knih podle toho, v jakém pořadí se skupinka umístila. Bylo celkem 12 skupinek, takže ta, která vyhrála první místo, získala 12 knih a skupinka na posledním místě dostala 1 knihu.

V každé skupině byl zvolen vedoucí, tzv. lídr, kterým se stalo vždy jedno dítě z nejstaršího oddílu, tedy desátého. Jeho úkolem bylo starat se o ostatní členy, svolávat si je pokud to bylo zapotřebí a popřípadě dovysvětlit vše potřebné.



Obrázek 5 Knihovna skupinek

3.5 VEČERNÍ PORADY

Nejdůležitější částí pro organizaci tábora jsou každodenní večerní porady, které začínají vždy po uložení všech dětí ke spánku. Poradu vede hlavní vedoucí a zástupce

hlavního vedoucího. Projednává se zde příprava a organizace pro následující den, především vysvětlení etapové hry. Večerní porady trvají zpravidla 30 minut, ale někdy i 2 hodiny. Poradu nelze ukončit, dokud nebude všem jasné, co budou dělat. Ze své zkušenosti mohu říci, že vysvětlení jedné etapy více jak 10 lidem je velmi náročné. Dvojice oddílových vedoucích, která má na starost danou etapovou hru, přečte nejprve celý její průběh. Následně každému přiřadí stanoviště, potřebné vybavení a vysvětlí, co je jeho úkolem. Potom každý jednotlivec pro jistotu shrne, co bude dělat, aby bylo jasné, že všemu porozuměl. Mohlo by se totiž stát, že jedna chyba by mohla pokazit celou hru.

Na večerní poradě se také řeší a hodnotí celý předchozí den a upozorňuje se na případné chyby ve výchově či nedodržování harmonogramu. Tento čas je ale určen i k plánování celodenních výletů, putovních výletů s přespaním přes noc mimo tábor a pro případné připomínky hospodáře či zdravotníka. Dále také k přípravě celkového programu druhého dne, který se zapíše do papírové podoby Vernova programu (viz Příloha 7) a vyvěsí se na nástěnku před jídelnou.

3.6 REALIZACE TÁBORA 2016

V této kapitole byl popsán den po dni, jak to probíhalo na třetím turnusu na táboře Tom – družstvo (viz Obrázek 6).



Obrázek 6 Třetí turnus tábora TOM - družstvo

3.6.1 1. DEN

Odpolední program

První den se začíná odpoledním programem, protože do té doby se řeší celková organizace příjezdu do tábora, ubytování a zdravotní prohlídka od zdravotníka (viz 2.3.5). Pokud je vše v pořádku dořešené, svolá si každý vedoucí svůj oddíl a i s praktikantem seznamují děti s táborem a jeho okolím. Poté odejdou do lesa na **seznamovací hry**. Ze své dosavadní praxe ráda využívám tyto hry:

CHYŤ KLUBÍČKO – Všichni hráči, nejlépe i vedoucí a praktikant, si sednou do kruhu. Jeden z nich dostane do ruky klubíčko, jako první se představí a hodí na signál klubíčko hráči sedícímu naproti němu a konec provázku drží u sebe. Druhý hráč musí klubíčko chytit, opět se představí. Jednou rukou uchopí provázek tak, aby byl mezi ním a prvním hráčem propnutý. Následně se hází klubíčko křížem přes již natažený provázek dalšímu hráči na proti sobě. Takto hra pokračuje až do té doby, kdy se všichni drží provázku. Hra se dá prodloužit ještě o opětovné motání zpět do klubíčka, které začíná u hráče, kde přehazování skončilo, ale již je to formou opačnou, kdy musí říct nejprve jméno hráče, kterému vrací klubíčko zpátky.

KDO JE ZA DEKOU - Všechny hráče rozdělíme do dvou skupin. Je potřeba i dvou vedoucích, kteří budou držet napnutou deku ve výšce ramen. Každá skupinka si sedne na jednu stranu za deku tak, aby skupinky na sebe vůbec neviděly, a hra může začít. Každá skupinka si v tichosti vybere jednoho hráče a dotyčný vybraný hráč si sedne těsně obličejem před deku. Princip je v tom, že až budou oba vybraní hráči na svých místech, vedoucí držící deku ji pustí na zem a dotyční hráči se uvidí. Ten hráč, který řekne dřív správné jméno toho druhého, získává bod pro svoji skupinku a vedoucí opět můžou zvednout deku a hra pokračuje, že si každá skupinka zvolí dalšího hráče. Vyhrává to družstvo, které získá nejvíce bodů.

KDO CHYBÍ – Všichni stojí v kruhu. Vedoucí je vyzve, aby se otočili zády do kruhu, zavřeli oči a čekali na další pokyn. Potom vedoucí odvede jednoho z hráčů do středu kruhu a schová ho pod deku, aby nebyl vůbec vidět. Pak řekne ostatním, aby se obrátili, otevřeli oči a rozhlédli se kolem sebe a rychle řekli jméno toho, kdo chybí. Pro ztížení

úkolu může vedoucí změnit i postavení hráčů ve chvíli, kdy jsou všichni otočení a mají zavřené oči. Neměla by být na první pohled vidět mezera po vybraném hráči.

Večerní program

Před každým večerním programem se zazvoní na kolejnici uprostřed tábora a tím začíná nástup (viz Obrázek 7). Zúčastňují se ho všechny děti a celý výchovný personál a zdravotník. Řeší se zde především program na další den, ztráty a nálezy, předávání služby dalšímu služebnímu oddílu a také vyhodnocení etapových her. Dalším bodem je takzvaná "kecalka", což je schránka pro písemné připomínky, dotazy nebo vzkazy dětí. První nástup ale slouží i k seznámení celého personálu na táboře, seznámení s režimem dne a táborovým řádem.



Obrázek 7 Večerní nástup

Večerní program je pod vedením oddílových vedoucích a praktikantů, kdy se hrají různé **hry potřebné k vyhodnocení dětí po fyzické i psychické stránce**. Vybrala jsem proto dvě hry potřebné k tomuto účelu.

PUSTÝ OSTROV

Hráči mají za úkol přijít na to, co si s sebou mohou vzít na pustý ostrov, aby přežili. Hru začne vedoucí, který řekne, co si on sám může vzít na pustý ostrov. Pak pokračují další hráči a snaží se uhodnout, co by si oni mohli vzít. Vedoucí potom komentuje, zda hráč přežije, nebo ne. Klíč spočívá v počátečních písmenech jména a příjmení. Přežije pouze

ten, jehož věci k přežití začínají na stejné písmeno, jako jejich jméno a příjmení. Jmenuje-li se tedy hráč například Pavel Novák, přežije s provázkem a nožem. V každém kole musí hráč samozřejmě slova obměnit.

LIŠČÍ OCÁSKY

Každý hráč dostane šátek, který si zastrčí za kalhoty vzadu tak, aby většina vyčnívala ven. Tím se vytvoří liščí ocásek. Určí se plocha hřiště a všichni hráči se začnou honit. Jejich úkolem je co nejdéle vydržet se svým ocáskem ve hře a zároveň co nejvíc ocásků cizích nasbírat. Kdo nemá ocásek, je ze hry venku. Pro prodloužení hry je možná varianta, kdy nasbírané ocásky slouží také jako náhradní život.

3.6.2 2. DEN

Ráno

Každé ráno se začíná rozcvičkou, která netrvá déle než 15 minut. Je to velice důležité pro zahřátí, uvolnění a přípravu celého organismu na následující den. Každý oddílový vedoucí si rozcvičku organizuje sám, ale někdy se třeba domluví i s jiným oddílem a ráno si zacvičí společně. Snažíme se je vymýšlet spíše zábavnou pohybovou formou.

První ráno na táboře je dobré využít rozcvičkou, která je také dobrá k procvičení jmen všech oddílových vedoucích a praktikantů. Hlavním úkolem oddílu je oběhnout všechen výchovný personál, hezky je oslovit jejich jménem a popřát dobré ráno.

Dopolední program

Dopolední program byl oddílový, takže jsme se rozhodli spojit se šestým oddílem a zajít do lesa a zahrát si tam hru Boj o vlajku.

BOJ O VLAJKU

Na začátku hry se oddíly z jednoho místa v lese rozejdou na opačnou stranu s tím, že mají po stech až sto padesáti krocích vybudovat svou základnu, kterou je kruh o průměru přibližně tři metry. Označí se větvemi, šiškami či čarou v zemi. Uprostřed se umístí tři vlajky, v našem případě šátky, u kterých sedí praktikant patřící k danému oddílu. Obě území byla vybrána tak, aby byla oddělena cestou, která byla označena jako neutrální prostředí. Cílem hry je získat z nepřátelských základen jejich vlajky a nepřijít o tu svou. Pokud je člověk na svém území, je obráncem, jestliže je ale na cizím území, stává se

útočníkem. Když se obránce dotkne útočníka, tak jej zmrazí a útočník musí udělat dřep a čekat. Rozmražen může být jenom dotykem svého živého spoluhráče. Neutrální cesta je spíš takové místo odpočinku, kde se nesmí bránit ani útočit. Pokud se nějaký hráč dostane do cizího kruhu, je v domečku. Vezme jednu vlajku a běží zpět, ale ani cestou zpátky nesmí být chycen. Je-li chycen, je taky zmražen a vlajku mu obránci seberou a odnesou si jí zpět do svého kruhu. Každý tým má 3 vlajky a hra končí v okamžiku, kdy jsou v jednom kruhu všechny vlajky (www.hranostaj.cz, 2017).

Tato hra se dětem velice líbila a pozitivní také bylo to, že si ji zahrály i s jiným oddílem. Během celé hry jsme my, oddíloví vedoucí, kontrolovali férovou hru, ale přitom jsme byli součástí týmu.

Odpolední program

Odpoledne začínalo nástupem u kolejnice. Tento odpolední nástup byl určený pro **seznámení dětí s celotáborovou hrou a jejími pravidly**. Poté jsme si pro děti připravili malou divadelní scénku, kdy jsme se sešli jako postavy z Vernových knih a dohadovali se o tom, která kniha je nejlepší, že ostatní by určitě nezvládli v příbězích být lepším hlavním hrdinou. Samozřejmě, že jsme se nedohodli, a tak se z nás stali rivalové (viz Obrázek 8). Poté přišel samotný Jules Verne a rozsoudil nás tak, že společně budeme putovat všemi knihami a hrát o místo nejlepšího dobyvatele jeho příběhů.

Každá z postav tak požádala o pomoc skupinku, která by jim pomohla vyhrát v souboji. Tím tedy začalo shromažďování skupinek. Svolali se jmenovitě nejdříve děti z nejstaršího oddílu a těm bylo oznámeno, že se stávají vedoucím skupinky neboli lídrem. Všichni lídři dostali jmenný seznam dětí jeho nové skupinky k plnění celotáborové hry. Ta skupina, která se shromáždila jako první, měla výhodu v tom, že si mohla také jako první vybrat jednu z hlavních postav, která je pak bude doprovázet a pomáhat jim v celotáborové hře. Poslední si tedy vybrat už nemohli.

Dalším úkolem bylo najít si místo v táboře a tam si každá skupinka musela vymyslet vlastní jméno, bojový pokřik a nakreslit svůj znak. Jména skupinek byla opravdu pestrá, ale některá se musela poupravit, protože se někteří shodli na stejném názvu.

Nakonec se skupinky nazývali takto: Ňáký draci, Nautilové, Veselí zabijáci, Verneovci, Nautilusáci z Hoříček, Nautilus – děti osudu, Kokosáci, Trosečníci z tajuplného ostrova, Lovci pokémonů, Trosečníci, Nedotknutelní a Julové.



Obrázek 8 Postavy z Vernových knih

Večerní program

Po večeři se svolal obvyklý večerní nástup a potom se všichni opět rozdělili do svých skupinek a dodělávaly se znaky nebo pokřiky. Když všichni již měli vše hotové, proběhla první večerní diskotéka.

3.6.3 3. DEN

Ráno

Třetího dne proběhla rozcvička klasickou formou, kdy vedoucí předvádí dětem a ti po něm cviky opakují. Začínalo se od hlavy, po ruce, trup a nohy. Aby to bylo trochu pestřejší, pustila se k tomu i hudba.

Dopolední program

Dopoledne jsme s dětmi měli předpřipravený oddílový program. Každý měl jasně zadané z večerní porady předešlého dne, co s oddílem bude dělat, aby všichni uměli to samé. Úkolem všech vedoucích bylo naučit svůj oddíl **táborovým dovednostem**, které

potom využijí v odpolední etapové hře. Zaměřovalo se na šifry, morseovku, základní uzle a zdravotvědu.

ŠIFRY

První šifrou byl zvolen Velký polský kříž, protože je vcelku jednoduchý a naučily se ho i nejmenší děti. Principem je vytvořit si na papír následující kódovací tabulku (viz Tabulka 5).

Tabulka 5 Kódovací tabulka k šifře kříž

A B C	D E F	G H Ch
I J K	L M N	O P Q
R S T	U V W	X Y Z

Jednotlivá písmena se pak zapisují tak, že nejprve si vyhledáme písmeno v kódovací tabulce, obkreslíme tvar rámečku kolem něj a nakonec uděláme tečku na místo, kde se písmeno v rámečku nachází (nalevo, napravo či do středu). Pro představu je zde zašifrované slovo ahoj (viz Obrázek 9).



Obrázek 9 Zašifrované slovo ahoj

Další šifry jsou zaměřeny na písmena v textu, která mají různá pravidla pro vylučování, kdy se všelijak přeměňují, nebo se obměňuje pořadí v abecedě. Těchto variant existuje mnoho, ale my jsme si vybrali pouze tři typy.

- 1.) Ve zprávě platí jen velká písmena, která mezi malými utváří slovo. Například: Dvě Oči Plně ceSty = DOPIS.
- 2.) Šifra se čte tak, že platí pouze každé druhé písmeno. Například: AJKHPSODTJ = AHOJ.

- 3.) Písmena se čtou střídavě z obou konců zprávy. Nejprve přečteme první písmeno, potom poslední písmeno. Dále čteme druhé písmeno a předposlední písmeno a tak dokola. Například: AEKANL = ALENKA.

MORSEOVKA

Neméně jednoduchým úkolem je pro děti morseovka (viz Tabulka 7). Je jasné, že za dopoledne při dalších činnostech není možné se jí naučit, ale každý si ji může přepsat do sešitu nebo je potom vyvěšena po celý tábor na nástěnce. Oddíloví vedoucí pouze ukáží základní používání morseovky.

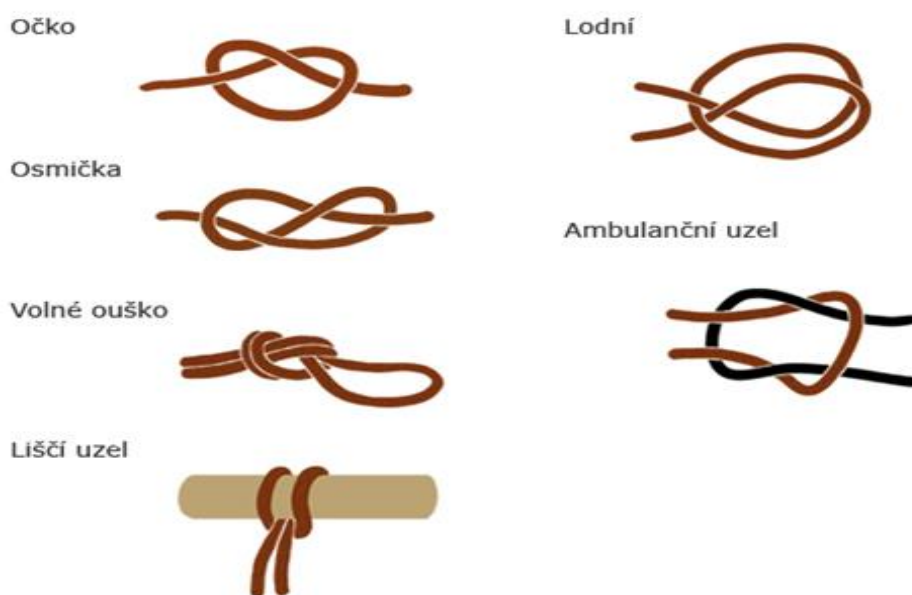
Tabulka 6 Morseova abeceda

Písmeno	Kód	Běžná pomocné slovo	Číslo	Kód
A	.-	Akát	0	-----
B	-...	Blýskavice	1	.----
C	-.-.	Cílovníci	2	..---
D	-..	Dálava	3	...--
E	.	Erb	4-
F	..-.	Filipíny	5
G	--.	Grónská zem	6	-....
H	Hrachovina	7	--...
CH	-----	Chvátám k vám sám	8	----..
I	..	Ibis	9	-----.
J	.---	Jasmín bílý		
K	-.-	Krákorá		
L	.-..	Lupíneček		
M	--	Mává		
N	-.	Nástup		
O	---	Ó náš pán		

P	.--.	Papírníci
Q	--.-	Kvílí orkán
R	.-.	Rarášek
S	...	Sobota
T	-	Trám
U	..-	Učený
V	...-	Vyučený
W	.--	Vagón klád
X	-..-	Xénokratés
Y	-.--	Ý se ztrácí
Z	--..	Známá žena

UZLOVÁNÍ

Předpokladem této dovednosti je vedoucí, který musí sám osobně umět vázat uzly a samozřejmě uzlovačky k tomu určené. Naučili jsme děti šest základních jednodušších uzlů. (viz Obrázek 10).



Obrázek 10 Uzlování

Zdroj: <http://www.junak.cervenepecky.cz/7/dokumenty.php>

ZDRAVOVĚDA

U zdravotvdy se nejprve zopakovala důležitá telefonní čísla. Potom se dětem názorně ukazovala první pomoc u člověka v bezvědomí, nepřímá masáž srdce a stabilizovaná poloha. Dále se naučily rozlišovat rozdíly mezi tepenným a žilním krvácením a pomocí obvazů si vyzkoušely i takovou ránu ošetřit a tím krvácení zastavit. Nevynechala se však také první pomoc při zásahu elektrickým proudem nebo při zlomenině.

Odpolední program

Začátkem odpoledního programu byl nástup. Zahajovala se **první etapová hra** s názvem **Číňanovy trampoty v Číně**. Vlastní příběh byl trochu upraven, aby dával smysl s připravenými stanovišti.

Pro lepší představení příběhu se připravila scénka, kdy hlavním hrdinou byl Číňan (viz Obrázek 11), který byl velice bohatý, ale postupem času zkrachoval. Musel tedy cestovat na vlastní pěst po celé Číně a učit se různé dovednosti pro přežití bez života v luxusu. Každá skupinka se tedy vžila do role Číňana, který se musel vše naučit a posléze i využít.



Obrázek 11 Číňan z divadelní scénky

Stanovišť bylo celkem šest a byly rozmístěny v okolí tábora takto: 1. U hydrantu, 2. U krmelce, 3. Příjezdová cesta, 4. U Tuláka, 5. Fotbalové hřiště a 6. Volejbalové hřiště. Skupinky byly rozděleny do dvojic, kdy každá dvojice začínala na jiném stanovišti a pokračovala dále podle čísel. Pokud například nějaká skupina začínala u stanoviště číslo 3, pokračovala dále na stanoviště číslo 4, 5, 6, 1 a 2. Na každém stanovišti byli dva vedoucí, kteří zadávali stejné úkoly každé skupině zvlášť.

Jednotlivé úkoly na stanovištích:

- 1) rozluštit dvě šifry, které byly napsány dvěma způsoby přeházených písmen a velkých písmen mezi malými,
- 2) uvázat a pojmenovat tři základní uzly,
- 3) vyluštit text, který byl zapsán pomocí Morseovy abecedy,
- 4) správně zodpovědět alespoň sedm otázek z deseti ze zdravotvědy,
- 5) zašifrovat předložený text pomocí velkého polského kříže,
- 6) upevnit dva členy svého družstva ke stromu liščí smyčkou.

Každý vedoucí si ke každé skupince dělal hodnocení, které potom určovalo, kolik knih do knihovny družstvo vyhraje.

Večerní program

Po večeři proběhl nástup, u kterého se skupinky dozvěděly vyhodnocení odpolední etapové hry a také počet získaných bodů neboli knih.

Večer jsme si s oddílem zahráli velmi oblíbenou hru MĚSTEČKO PALERMO. Děj se odehrává na Sicílii, kde řádí mafiáni. Všichni hráči se posadí do kruhu a oddílový vedoucí nebo praktikant se stává vypravěčem, který vymýšlí poutavý příběh. Nejprve ale obchází kruh a dotykem určí mafiány. Těch by měla být přibližně třetina všech hráčů. Potom se určí dva soudci. Ostatní jsou jen prostí občané. Nikdo nesmí říct, čím byl určen, jinak vše ztrácí smysl. A vlastní hra může začít.

Hráči dělají pouze to, co říká vypravěč. Nejdříve celé město spí, to znamená, že všichni mají sklopené hlavy, a probouzí se mafie (zvednou hlavy), která potichu a jen ukazováním vybere ze zbylých spících občanů či soudců jednoho, kterého zavraždí. Mafie

potom usíná a probouzí se soudci, kteří se rovněž potichu domluví na někom, o kom si myslí, že je vrah. Vypravěč jim to pokyvem hlavy buď potvrdí, nebo vyvrátí. Soudci potom opět usínají a probouzí se celé město, kromě toho, kdo byl zabit mafiány. Tento člověk už ve hře nepokračuje a nijak se do ní nezapojuje, pouze tiše sleduje. Stejně se potom chovají ostatní mrtvoly.

Následuje diskuze, všichni hráči se snaží domluvit na jednom, o kterém si myslí, že je mafián. Obvinění se mají možnost obhájit. Největší úlohu zde hrají soudci, kteří mají podezření nasměrovat správným směrem. Nakonec hráči jednoho účastníka odhlasují a ten je popraven. Pokud odhlasovali mafiána, je to pro městečko dobře, pokud si zabili nevinného občana nebo soudce, jejich chyba. Tento popravený hráč rovněž ve hře nepokračuje a chová se jako mrtvola.

Vše se po odhlasování opakuje. Hra končí tehdy, až jsou zabiti všichni občané nebo všichni vrahové.

3.6.4 4. DEN

Ráno

Pro dnešní ráno jsme si připravili rozcvičku, kdy se z celého oddílu vytvořil dlouhý had. Všichni se chytili za ruce a dělali slalom kolem chatiček. Na povel vedoucího musel první v řadě zastavit a ostatní se dokola omotávali jako do klubíčka tak, aby byli hodně namačkaní a had se zahřál. Když se všichni domotali, museli se znovu rozmotat, ale opět od hlavy. To znamenalo, že ten kdo byl uprostřed se musel někudy dostat ven a vytáhnout za sebou zbytek oddílu.

Dopolední program

Dopoledne proběhla **druhá etapová hra**, tentokrát inspirovaná knihou **Carův kurýr**. Tato kniha, ale i hra, pojednává o tom, že došlo k přerušení telegrafického spojení. Ze všech skupinek se tedy stávají kurýři, kteří musí přepravovat různé dopisy, telegramy a balíčky.

Vytvořilo se celkem 7 přibližně vzdálených stanovišť neboli pošt, které se nacházely v okolí tábora. Nikomu se však neřeklo, kde která pošta je, takže si to během hry děti zjišťovaly sami, přičemž si spoluhráči ve skupinkách mohou tato místa poradit.

provozovat telegramy, bylo důležité, aby pošty měly přesně seřízený čas. Třetí a nejtěžší zásilkou je balík. Když kurýři doručují balík, musí zaplatit zálohu 10 rublů, ale když ho doručí, dostanou nejvíce peněz, a to 20 ruských rublů. Žádný hráč se však nesmí zadlužit, to znamená, že nemůže vozit balíky, dokud na to nemá peníze.

Doručování není zdaleka jednoduché, protože jsou tam i vedoucí, kteří plní roli chytačů. Ti mají za úkol krást zásilky, to znamená, že když chytanou hráče, který něco nese, tak mu to seberou. Jdou však také po penězích, takže když hráč nic nenese, mohou mu odepsat z jeho hrací karty určitou částku. Chytači samozřejmě nesmí na pošty.

Tato etapová hra je především o rychlosti, ale také o strategii. Každý zde hraje sám za sebe, ale sbírá peníze pro celou skupinku. Dětem, ale i chytačům, se hra velice líbila.

Odpolední program

Odpoledne jsme s dětmi měli oddílový program, tak jsme si zahráli další nové pohybové hry.

EVOLUCE

V evoluci se děti stávají nejdříve vajíčkem, potom kuřetem, dinosaurem, opicí a nakonec člověkem. Na začátku hry jsou všichni rozptýleni v prostoru a jsou vajíčky, které říkají „túk“ a ukazují jako by klepaly na dveře. Když se potkají dvě vajíčka, tak si stříhnou (kámen-nůžky-papír). Ten kdo prohraje, zůstává vajíčkem a hledá jiné. Vítěz se ale naopak stává vyspělejším druhem, tedy kuřetem, které říká „píp“ a mává křídélky. Kuře chodí a hledá jiné kuře, když ho najde, tak si stříhnou. To co prohrálo, zůstává kuřetem a hledá jiné, vítěz se stává slepicí, která dělá „koko“ a kývá hlavou, jako když zobe zrní. Takhle hra pokračuje pořád dokola, kdy potom dinosaurus říká „dýno“ a má skrčené ruce k hrudi, opice říká „huhu“ a bije se do prsou. Když se nakonec potká opice s opicí, zase si stříhnou, a ta co vyhrála, se stává člověkem. Hra je trochu hlučná, ale o to více zábavná.

NA ZVĚDAVCE

Každému hráči se zprvu připne na záda papír s číslem tak, aby si na ně navzájem neviděli. Před začátkem hry musí mít každý tužku a papír. Hráči pak mají za úkol zapsat na svůj papír jména všech svých spoluhráčů a ke každému přiřadit číslo. Zároveň by si každý měl hlídat své číslo a tím ztížit ostatním jeho přečtení. On sám však také neví, jaké číslo

mu bylo přiděleno. Také si musí všichni dávat pozor na opisování. Vyhrává ten, který napíše celý seznam spoluhráčů a jejich čísla.

Hru jsme hráli v lese, kde je více možností pro ukrývání. Určilo se však pravidlo, že se nikdo nesmí s číslem opírat o strom nebo ležet na zemi.

Večerní program

Po večerním nástupu a vyhodnocení odpolední etapové hry jsme měli oddílový program. Bohužel začalo pršet, a tak jsme zvolili hry v místnosti.

ŽIVÉ PEXESO

Vyberou se dva hráči, kteří odejdou za dveře místnosti, aby neviděli, co bude dále probíhat. Ostatní se stávají kartičkami pexesa, které utvoří dvojice. Každá dvojice si vymyslí malou pohybovou činnost nebo třeba i zvuk. Například mohou udělat dřep, zazpívat kousek známé písničky nebo napodobit zvířátko. Fantazii se zde meze nekladou. Důležité je, aby oba dva z dvojice udělali to samé. Potom se kartičky zamíchají a rozestaví se po místnosti. Vedoucí dojde pro hráče za dveřmi a ti si střihnout o to, kdo bude vybírat jako první. Jménem tedy vyvolá libovolnou kartičku a ta mu ukáže svou činnost. Poté vyvolá ještě jednu kartičku. Pokud se obě dvě kartičky shodují, může hrát dál. Pokud jsou to odlišné kartičky, hraje druhý hráč. Vyhrává ten, který získá nejvíce dvojic.

ČOKOLÁDA

K této hře jsou potřeba pomůcky – potápěčské brýle, šála, čepice, rukavice, kabát nebo bunda, příbory, čepice a hrací kostka.

Děti se posadí do kruhu a hází po jednom kostkou. Každý hráč jednou hodí a pošle dalšímu hráči. Ten, komu padne na kostce číslo šest, běží k židli, u které je připravené oblečení a na ní je příbor a čokoláda. Jeho úkolem je rychle se do všeho obléknout a potom může příborem začít jíst čokoládu. Mezi tím však ostatní v kruhu hází kostkou, a komu zase padne šestka, běží k židli a začne svlékat z určených věcí protihráče. Ten automaticky musí přestat cokoliv dělat, a když je svlečen, vrací se na místo. Hra končí tehdy, když je snědená celá čokoláda.

TICHÁ POŠTA

Oddíl se rozdělí na dvě družstva, která se seřadí za sebe do řady. Jen ti, kteří stojí na konci, se otočí ke skupince zády a těm pak vedoucí ukazuje slovo napsané na kartičce. Ti je rychle a potichu přečtou a pošeptají dalšímu spoluhráči, ten slovo musí opět poslat dál dalšímu hráči před ním. Takhle to pokračuje do té doby, než slovo dorazí až k poslednímu hráči. Dítě, u kterého slovo skončilo, musí to, co slyšelo, napsat rychle na papír a přihlásit se. Oddílový vedoucí slovo zkontroluje, a pokud je to správně, skupinka získává bod. Pokud je to špatně, musí se šeptat znova od konce řady.

3.6.5 5. DEN

Ráno

Rozcvička byla inspirovaná známou hrou Rybičky, rybičky, rybáři jedou. Vybere se jeden rybář, který si stoupne na jednu stranu hřiště. Ostatní jsou rybičky a jdou na druhou stranu hřiště. Rybář se pak rozeběhne směrem k rybičkám, ale nesmí se vracet. Jeho úkolem je během cesty pochyťat dotykem ruky co nejvíce rybiček. Když doběhne na druhou stranu hřiště, končí první kolo a chycené ryby se pak stávají také rybářem. Takto se to hraje dokola, dokud nejsou všechny rybičky pochyťané.

Dopolední program

V našem táboře je údržbář, který je zároveň horolezcem a tak pro děti připravil **horolezecké slaňování** na menší skále nedaleko tábora (viz Obrázek 12, 13).



Obrázek 12 Slaňování



Obrázek 13 Příprava před slaňováním

Odpolední a večerní program

Odpoledne, ale i večer se hrála **etapová hra**, která se jmenuje **Oko za oko**. Přerušena byla pouze večeří a večerním nástupem.

Předlohou pro tuto etapovou hru byla kniha Chancellor. Román vypráví o cestujících na lodi, ve které vypukne požár. Posádka tedy končí na voru, který si vyrobili z trosek lodi. Postupem času začínají mít všichni hlad, žízeň a mají halucinace. V této situaci však vycházela najevo i povaha jednotlivých cestujících. Úkolem každé skupinky bylo pro svou záchranu plnit všemožné úkoly a třeba i strategicky ostatním škodit.

Každá skupinka měla za spoluhráče svého vedoucího skupinky, který zodpovídal za poctivou hru. Principem hry je vybrat si úkol, doběhnout a nahlásit písmeno a číslo úkolu zapisovateli, který jej napsal do hrací karty skupinky. Tyto karty však byly viditelné i pro ostatní skupinky, které mohly zaútočit. Útok se mohl provést tak, že takticky skupinka vybrala nějaký úkol pro jinou skupinku, který pak nahlásili zapisovateli. Buď se vybíral jednoduchý úkol, aby se protihráči zdrželi a získali málo bodů, nebo se vybral takový úkol, aby jej protihráči naopak nezvládli a tím přišli o svůj cenný čas. Každý úkol je totiž časově o bodově limitován: 1. (5 minut – 1 bod), 2. (10 minut – 2 body), 3. (15 minut – 3 body), 4. (20 minut – 4 body) a 5. (25 minut – 5 bodů). Pokud se skupince podařilo úkol splnit do časového limitu, běželi opět k zapisovateli, který jim připsal body, a buď si opět mohli vybrat další úkol, nebo ho tam již měli zadaný od jiné skupinky.

Úkoly pro etapovou hru Oko za oko, které byly vyvěšené na chatičce číslo 40 u zapisovatele:

A

1. Nasbírejte 20 šišek v lese.
2. Celá skupinka si zahraje 7UP.
3. Dojděte pozadu ke krmelci.
4. Všichni oběhnou 2x tábor za chatičkami.
5. Přineste 5 kelímků s vodou od lávky směrem na Chvalkovice.

B

1. Celá skupinka udělá 10 dřepů na fotbalovém hřišti.
2. Najděte 5 věcí od písmene B.
3. Od kolejnice skákejte žabáky k fotbalovému hřišti.
4. V lese si jeden z Vás zahraje hru na medvěda (musí vydržet 2 minuty).
5. Vytvořte si vlašťovku a doházejte ji k tulákovi.

C

1. U kolejnice zazpívejte, skákal pes.
2. Všichni budou mít zavázané oči až na jednoho, který vás bude vést až k ohníčkům.
3. Najděte v lese houbu.
4. Provázkem si propleťte všichni trička.
5. Běžte k příjezdu autobusů a tam si zapamatujte heslo, které bude na stromě.

D

1. Svaž puget lučního kvítí a přines ho nějaké kuchaře.
2. Jděte si všichni navzájem vyčistit zuby.
3. Z dvou kluků udělejte holky a z dvou holek kluky a takto splňte další úkol.
4. Celá skupinka udělá 50 kroků, co krok to slovo na P.
5. U všech chatek v táboře zatancujte a zazpívejte Makarenu.

E

1. Vypijte 3 litry vody jako skupinka.
2. Všichni musí přejít tam a z5 bazénem na šířku.
3. Všechno svrchní oblečení si dejte naruby.
4. Zahrajte si „Arizonu“ mezi táborem a malou roklí.
5. Doběhněte k vodárně a vyřešte šifru.

F

1. Namalujte na obličej kluka kočičku a holce pejska.
2. Na „modré“ laguně si povězte 5 vtipů.
3. Namalujte všichni nohou sluníčko na volejbalovém hřišti a popojděte maličko.
4. Pomocí kelímků v puse naplňte kýbl vodou z bazénu.
5. Doběhněte k hydrantu a zahrajte si jedno kolo tiché pošty.

G

1. Celá skupinka podleze oba pingpongové stoly.
2. Umyjete svému vedoucímu skupinky nohy.
3. Vyneste jednu popelnici.
4. Všichni se prostřídají na 15 minutové masáži svého vedoucího u chatky číslo 3.
5. Svažte si tkaničky celá skupinka dohromady a udělejte slalom mezi chatičkami.

H

1. Přineste klacek, který je dlouhý jako nejmenší člen skupinky.
2. Spočítejte, kolik je lamp v táboře.
3. Na volejbalovém hřišti se seřaďte podle velikosti beze slov.
4. Ve dvojicích udělejte trakař a překonejte tak celé fotbalové hřiště.
5. Běžte k tulákovi a po cestě vymyslete pohádku, kterou zapíše vedoucí skupinky.

3.6.6 6. DEN

Ráno

Při rozcvičce si vedoucí zahrál na spícího medvěda. Ostatní děti z oddílu byly myšky, které se k medvědovi pomaloučku přibližovaly a slovně se ho snažily vzbudit. Když se ale medvěd probudil, chtěl myšky chytit a začal je honit. Všechny děti musely utíkat do domečku, kterým bylo volejbalové hřiště. Do domečku však už chytač nesměl. Pokud medvěd některé dítě chytil, stávalo se medvědem a hra začala znova.

Dopolední program

Pro dopolední program byla připravena **etapová hra** s názvem ***Dvacet tisíc mil pod mořem***. Příprava byla náročná, věnovali se tomu všichni praktikanti, kteří si ráno trochu přivstali. Musela se totiž vyrobit obrovská ponorka, která představovala celou plochu tábora (viz Obrázek 14).



Obrázek 14 Tábor jako ponorka Nautilus

Hra si vzala ze stejnojmenného románu Julese Verna to nejlepší a celý děj se tedy odehrává, jak už z názvu vyplývá, hluboko pod hladinou moře v jednom z nejděsivějších plavidel 19. století a to v ponorce Nautilus, patřící nebojácnému uchvatiteli všech moří kapitánu Nemovi. Toto plavidlo se však jednoho dne, díky těžkému poškození, začalo

potápěť a komory ponorky pomalu zaplňovala slaná mořská voda. Kapitán s posádkou již unikl, jediní, kdo zůstaly napospas osudu, jsou všechny táborové skupinky, které mají za úkol zachránit si životy. Ty se musejí dostat přes několik komor až k záchrannému plavidlu a únikové místnosti. V každé komoře se plní jeden úkol, který jim otevře dveře k úkolu dalšímu.

- První místnost: Dostat se přes hořící plochu. Skupinka dostává dvě desky, ty pokládá na zem a na ty jediné může stoupnout. Pokud stoupne vedle, vrací se na začátek komory.
- Druhá místnost: Zneškodnit rozbušku v torpédové komoře - rozmotat zauzlovaný provázek.
- Třetí místnost: Uváznutí v úzké přetlakové komoře - na jednu minutu musí celá skupinka stát v úzkém prostoru, pokud se jedna část těla člena skupiny, jako třeba nohy či ruky, vychýlí z prostoru, čas se resetuje.
- Čtvrtá místnost: Místnost s plynem. Jeden člen má ochranné brýle, ostatní mají zavázané oči, které tím chrání před plynem. Člen s brýlemi dostává svou skupinku přes nástrahy v místnosti až do poslední komory, kde se skupinka dostává do únikového plavidla.
- Pátá místnost: Únikové plavidlo - šifra k otevření přetlakové komory. V tomto území bylo několik věcí, které představovaly dvě slova – admirál Nelson.

Na každou komoru měla skupinka pět minut. Vedoucí skupinky tuto dobu hlídal a nahlas odpočítával čas v každé komoře. Postupovalo se ve vyznačené trase až do poslední místnosti. Pro ucelení podvodní atmosféry, chodili praktikanti kolem skupinek, a kropili je vodou.

Odpolední a večerní program

Hlavní vedoucí našeho třetího turnusu je povoláním policistou, takže nám zařídil uvolněnější den pro vedoucí a praktikanty, kdy program měli na starost jeho kolegové od policie České republiky (viz Obrázek 15, 16). Součástí toho byly přednášky a prohlídky

policejního vozidla, motorky a různých zbraní. Nechyběli však také vycvičení psi a ukázky všeho, co dokážou. Po tomto programu ještě večer proběhla dětmi oblíbená diskotéka.



Obrázek 15 Vycvičení policejní psi



Obrázek 16 Policejní auto a motorka

3.6.7 7. DEN

Ráno

Tuto rozcvičku jsme si připravili ještě před buzením dětí. Připravili jsme si různě barevné lístečky a rozházeli je po fotbalovém hřišti. Každá barva byla jinak bodově ohodnocena. Po budíčku jsme s dětmi došli na hřiště a po písknutí bylo jejich úkolem posbírat co nejvíce lístečků, ale hlavně i získat co nejvíce bodů. Jakmile byly všechny lístečky vysbírané, sečetly se body. Třem hráčům s největším počtem bodů se připravila snídaně – namazala se houska pomazánkou a přinesl čaj až pod nos.

Dopolední program

Dopoledne proběhla **etapová hra** inspirovaná knihou ***Cesta kolem světa za osmdesát dní***. Etapa byla založena na osmi stanovištích, která představovala určité země, na kterých skupinky plnily různé úkoly. Každý vedoucí na stanovišti byl také řádně oblečen podle toho, jakou zemi představoval. Každá skupinka dostala mapu světa (tábora), kde přesně měli označené a očíslované, jak budou postupovat. Někdy se stalo, že na jednom stanovišti se potkaly dvě skupinky, ale ničemu to nevadilo. Celá hra ale byla ještě složitější v tom, že byla nejen na body, ale i na čas, který se měřil každé skupince.

1. Velká Británie – ohníčky: Na tomto stanovišti bylo za úkol připravit co nejtmavší čaj z všemožných rostlin. Nesměla se však používat hlína. Tento čaj se pak nalil do kelímku a vyhodnocovalo se až po uvaření všech čajů.
2. Afrika – u bazénu: Skupinka si vybrala dva nejmladší a dva nejstarší členy. Nejmladší měli namalovat nejstarším na obličej libovolné zvíře typické pro danou oblast. Měli k dispozici barvy na obličej. Bodovala se kreativita a vzhled.
3. Turecko – malá rokle: V okolí byla schovaná figurka velblouda, kterou musela skupinka najít. Bylo jich tam sice více, ale každý musel najít vždy jen jednu. Vedoucí na tomto stanovišti si zapsal všechny časy všech skupin, které později obodoval.
4. Čína – chatička s číslem 5: Skupinka dostala papír, na kterém bylo 8 čínských znaků, kde u každého bylo písmeno a jednoduchá matematická úloha, jejíž číslo se rovnalo pořadí písmene v takto zašifrovaném slově. Bodovaly se zde správně vypočítané úlohy a správnost složeného slova.

5. Austrálie – volejbalové hřiště: Zde si skupinky zahrály na kloky, kdy si všichni museli zaskákat v pytli. K dispozici měli však jen jeden, proto po doskákání do cíle se musel pytel co nejrychleji sundat a dotyčný s ním utíkal k dalšímu členovi. Bodoval se čas, za který celá skupinka doskákala do cíle.
6. Šalamounovy ostrovy – u krmelce: Každá skupinka dostala tři logické hádanky na logické myšlení. Za každou správně uhádnutou hádanku získala skupina dva body.
7. Brazílie – u hydrantu: Na tomto stanovišti se jednomu libovolně vybranému členovi zavázaly oči a dále musel poznávat potraviny podle chuti. Obodovala se každá správná odpověď.
8. Španělsko – fotbalové hřiště: Skupinka musela vybrat dva členy ze středních oddílů (3. až 6. oddíl). Vedoucí si potom zahrál na býka, kterého museli chytit. Bodoval se čas, za který byli hráči schopni býka lapit.

Nakonec se všem skupinkám obodoval i čas, za který stihly celou etapu zvládnout. Čím rychlejší, tím více bodů. To se jim pak přidalo k bodům získaných z jednotlivých stanovišť.

Odpolední program

Odpoledne se udělalo velice krásné počasí a tak se využil bazén v táboře. Všechny oddíly se prostřídaly při koupání (viz Obrázek 17).



Obrázek 17 Koupání v bazénu

Večerní program

Na večerní program jsme se spojili s šestým oddílem, kdy my jako vedoucí a praktikanti jsme střežili poklad (dvacet všemožných věcí na dece uprostřed hřiště). Děti se snažily přijít na to, co vše ukrýváme a poté si to zapisovaly. Nebylo to však jednoduché, protože jsme se snažili je chytat a ukořistěné dítě se odvedlo na deku. Zachránit ho mohl pouze další hráč dotekem. Hra končí v tu chvíli, kdy některé z dětí má správně sepsané všechny předměty.

Tento den však pokračoval **noční bojovou hrou**. Po uložení všech dětí ke spánku se bojovka začala připravovat a okolo půlnoci se vzbudila vždy jedna chatička a byla vyslána směrem k fotbalovému hřišti, kde hra začínala. Děti byly posílány v intervalu pěti minut, mohly mít s sebou baterku.

Celá trasa byla vyznačena svíčkami v zavařovacích sklenicích. Po cestě byly různě poschovávaní vedoucí, kteří měli za úkol děti postrašit, ale bylo tam i 7 stanovišť, u kterých se museli plnit úkoly.

1. Stanoviště: Musela se zaspívat libovolná písnička.
2. Stanoviště: Pomocí baterky hledali v okolí reflexní pásky.
3. Stanoviště: Rozpoznávání předmětů v pytlíčku podle hmatu.
4. Stanoviště: Skládali se zde puzzle. Dostali k tomu i pomocný obrázek.
5. Stanoviště: Vytvoření dvou různých uzlů na uzlovačce.
6. Stanoviště: Podlézání a přelézání lana, které bylo různě přivázané okolo stromů.
7. Stanoviště: Předávání si mince pouze hřbetem ruky. Pokud se nepodařilo, muselo se začít znova.

3.6.8 8. DEN

Ráno

Všechny děti se rozdělily do dvojic. Každá dvojice se postavila vedle sebe a svázali se jim šátkem vnitřní nohy. Takto jsme si zahráli na babu, kdy jedna dvojice chůzí či

během se snažila dát babu jinému páru. Potom všichni pořád takto svázání měli za úkol dojít si pro kartáček na zuby a vyčistit si je. Teprve potom si mohli šátek sundat.

Dopolední program

K oddílovému dopolednímu programu jsme využili různých sítí a provazů, které na stromy připravil náš údržbář horolezec. Opět si děti mohly vyzkoušet slaňování, tentokrát ze stromu (viz Obrázek 18, 19).



Obrázek 18 Sít' a kladina



Obrázek 19 Slaňování ze stromu

Odpolední program a večerní program

Po obědě a odpoledním klidu proběhl nástup, u kterého se děti dozvěděly, že proběhne **etapová hra** s názvem **Tajuplný ostrov**. Ten si však všichni museli najít a na cestu si připravit důležité osobní věci jako náhradní oblečení, batoh, spacák, baterku, lahev s pitím, pevnou obuv a kapesníky.

Principem této etapy byl putovní výlet s přespáním přes noc mimo tábor na předem domluvených místech (viz Obrázek 20). Tyto stanoviště byly čtyři, kdy na každém se v průběhu večera sešly tři skupinky. Každá z nich však měla jinou trasu. Aby hledání ostrova bylo zábavnější, musely se po cestě plnit různé úkoly, za která byla družstva samozřejmě ohodnocena. Doba plnění úkolů záležela vždy na vedoucím, aby sám uznal za vhodné místo pro plnění a aby mezi nimi byl určitý časový rozestup. Všechny úkoly měl tedy vedoucí u sebe a vše si řádně zapisoval pro následné ohodnocení.



Obrázek 20 Putovní výlet

1. Úkol: Ještě než se vyrazilo, každá skupinka dostala 3 nafouknuté balonky, o které se museli postarat po celou dobu výletu. Za každý balonek, který se jim podařil přinést druhý den do tábora, dostali 5 bodů.
2. Úkol: Vyjmenovat všechna důležitá telefonní čísla.
3. Úkol: Poznávání stop zvěře (byly připravené na papíře i s nápovědou zvířat).
4. Úkol: Poznávání pomocí obrázků jedlých a nejedlých rostlin a hub.
5. Úkol: Zkusit si ošetřit tepenné a žilní krvácení pomocí obvazů.
6. Úkol: Vymyslet různé způsoby rozdělání ohně (křesadlo, lupa, zapalovač atd.)
7. Úkol: Postavit na čas tři stany (tento úkol se plnil již na místě přespání).
8. Úkol: Rozdělat oheň do 5 minut - opět se tato činnost prováděla na místě přespání, díky kterému se mohly opékat buřty k večeři (viz Obrázek 21).

Důležité věci pro přespání jako celty, stany, pila, sekyra, jídlo a voda se navezly na místo autem, s čímž pomáhali praktikanti a na místě s věcmi pak čekali na příchod dětí a vedoucích a připravovali mezi tím ohniště.



Obrázek 21 Opékání buřtů k večeři

3.6.9 9. DEN

Ráno a dopoledne

Ráno se začínalo bez rozcvičky, kdy jsme si k snídani namazali chleba s paštikou, vyčistili zuby u potoka a pomalu začínali balit a připravovat se k odchodu zpátky do tábora. Praktikanti opět počkali na auto, které přijelo pro věci, a dali tábořiště zpět do původního stavu. Zpět do tábora jsme se vrátili před obědem.

Odpolední program

Odpoledne jsme si udělali formou sportovních her. Oddíly hrály proti sobě a přibližně po půl hodině se vystřídal druh sportu. Hrál se fotbal, volejbal (viz Obrázek 22), vybíjená, florbal a ping pong.



Obrázek 22 Volejbal

Večerní program

Večer po nástupu proběhla další diskotéka ve srubu, který jinak označujeme jako „dupárna“. Dětem bylo přislíbeno, že tam zaručeně potkají i známé slavné osobnosti (viz Obrázek 23).



Obrázek 23 Slavné osobnosti na diskotéce

3.6.10 10. DEN

Ráno

Toto ráno bylo pro děti velikým překvapením, neboť nebyly buzeny svými oddílovými vedoucími, nýbrž piráty. Děti k nim s údivem vyběhly a čekaly, co se bude dít. Z řad vystoupil nejsilnější pirát, který se představil jako kapitán lodi a nastolil okamžitý klid mezi dětmi. Řekl jim, že dnešní den proběhne pod vedením velkého kapitána Granta a budou muset zvládnout obrovskou bitvu na moři, ale i na ostrově (inspirace z extrémního překážkového závodu zvaný Spartan Race).

Děti netušily, co je dnes čeká, ale vydaly se s piráty na rozcvičku. Nejsilnější vyběhl, za ním všechny děti a zbytek je hecoval k výkonům. Začalo se slalomem mezi chatičkami, následně se prováděli žabáci přes fotbalové hřiště, na konci se udělalo 10 angličáků a běželo se dále z kopce, kde všichni přešli do pozice raka a přesouvali se v této pozici cca 200 m do kopce, kde se provedlo dalších 5 angličáků. Na dětech bylo již patrné, že to nebude jednoduchý den.

V tuto chvíli pro děti skončila rozcvička, ale byl na nich vidět obrovský zájem a těšení, co bude dál. Na konci rozcvičky bylo dětem sděleno, že dopoledne poběží pouze děti nad 12 let a personál a odpoledne zbytek dětí. Bylo tomu tak, protože závod byl velice obtížný a nechtěli jsme, aby se malým dětem něco stalo.

Přípravy na tuto etapu trvaly celý předchozí den. Vedoucí, který měl tuto etapovou hru na starost, připravil skutečně náročnou trasu, neboť je fanatickým závodníkem těchto extrémních závodů a snažil se co nejvíce nastínit náročnost závodu. Byl i velice kritizován za náročnost z řad vedoucích, neboť se na večerní poradě dozvěděli, že tento závod poběží také. Dle informací, které jsme dostali, jsme i my v řadách vedoucích získali respekt k tomuto dni a po absolvování rozcvičky jsme byli přesvědčeni, že se máme na co těšit.

Dopolední program

Děti nedočkavě čekaly ve středu tábora a odpočítávaly čas začátku **závodu**. Na startu byli jen dva nejsilnější **piráti**, kteří hecovali a vypouštěli děti na závod. Součástí startu byla hlasitá hudba, dýmovnice a pokřik (viz Obrázek 24).



Obrázek 24 Start spartánského závodu

Všichni ostatní byli na jednotlivých stanovištích s malými dětmi, kteří doprovázeli závodníky skvělou atmosférou a povzbuzováním. Dva hlavní piráti rozdělili všechny děti na skupiny po 5. Vytvořili jsme tak startovní vlny. Vše bylo připraveno ke startu a z dětí byla na dálku cítit nervozita a odhodlání. Posuňte k větě nahoru.

Prvních 5 dětí se postavilo na start. Před začátkem vyběhnutí dal kapitán Grant zahřívací rozcvičení, aby se děti zahřály, jeden z pirátů pak na startu odpálil dýmovnici, křičel na děti „Jen Vy to můžete dokázat, neznáte bolest, nepolevíš, Ty zvítězíš aj.“. Dodnes si pamatuji, jak děti poskakovaly na startu nedočkáním z odstartováním. Když byl u dětí adrenalin na nejvyšší úrovni, byl závod odstartován. S každou skupinkou dětí běželi i vedoucí skupinky, cca 100 metrů, a stále je povzbuzovali.

Děti nejdříve běželi 300 m k fotbalové brance, kde přeručkovaly po ocelové konstrukci, pokud děti úkol nesplnily, musely udělat 5 angličáků. Dále běžely po cestě, která vede k táboru. Byla pokryta pneumatikami, které musely proskákat, poté se pokračovalo do lesa. Po cca 500 m běhu na děti čekala překážka „Zamiř a pal“. Jednalo se o papírovou trubku s balónkem. Děti dostaly kuličku hrachu, vložily do trubky, natáhly a vystřelily na cíl - na deku pověšenou na stromě vzdálenou cca 10 m. Pravidlo o neúspěchu s 5 angličáky je všude stejné. Další překážkou byl přechod po úzké kládě, pak následoval

dlouhý běh lesem. Děti vyběhly z lesa k louce, kde na ně čekala hromada nařezaného dřeva. Každé dítě si vzalo jedno poleno na rameno a běželo s ním do kopce a zpět. Dále děti pokračovaly strmým kopcem do lesa, kde byla další překážka na balanc. Za sebou byly vyskládané medicinbaly, po kterých děti musely přejít, aniž by z nich spadly. Ihned na tom samém místě byla položena stará veliká pneumatika ze zadního kola traktoru, kterou musely děti převalit tam i zpět, závod dále pokračoval během do lesa.

Po 500 m přiběhly děti ke stromu, ze kterého visela lana. Každé dítě si zde vyzkoušelo šplh. Je to neuvěřitelné, ale cca 80% dětí vyšplhalo bez problémů. Trasa pokračovala lesem, kde byl velice prudký kopec. U tohoto stanoviště byly značky lebky s nápisem opatrně. Dole pod kopcem byl připraven zdravotník v oranžové vestě s batohem na první pomoc, aby závod přidal na věrohodnosti. Nikomu se nic nestalo a děti pokračovaly k potoku, kde je čekalo nemilé překvapení. Jednalo se o cca 200 m tok potoka, který byl celý propleten provázky a děti se musely plazit jak pod ostnatým drátem. Provazy byly tak nízko, že se děti musely plazit ve vodě. Po absolvování překážky „Rusalka“ se děti blížily k táboru, kde na ně čekalo jen přeručkování na volné hrazdě a závěrečná otázka z úvodního divadla. Pak už jen každé dítě doběhlo do středu tábora, zazvonilo na kolejnici a doslova odpadlo.

Nikdy před tím jsem děti neviděla tak vyčerpané a šťastné zároveň. Po doběhnutí všech dětí jsme dali pokyn vedoucím skupinek, aby si každý vzal svůj oddíl a došel na jednu překážku. Nastal čas pro závod dospělých (viz Obrázek 25). Ze své vlastní zkušenosti musím říct, že závod byl velice náročný jak na běh, tak i na překážky a obdivuji každého, kdo tento závod doběhl. Když už jsem nemohla a dobíhala jsem ke stanovišti, najednou slyšíte, jak Vás povzbuzují děti a křičí na vás, že jste skvělá, máte dobrý čas a že to zvládnete, v tu chvíli objevíte v sobě skrytou energii, která vás žene do cíle. Všichni se vyčerpaní usmívali a sami navzájem si gratulovaly, byl to pro mě nejsilnější zážitek, že jsme byli schopni z dětí tohle dostat. Závod byl na čas.



Obrázek 25 Vedoucí po překonaném závodu

Odpolední program

Odpolední Spartan race byl pro mladší děti, a proto byl jen v areálu tábora. Závod byl složen z jednoduchých nijak náročných překážek, které byly spíše na prolézání a přeskokování. Malé děti měly stejný start jako vedoucí a bylo skvělé, jak nejen my jako personál, ale i větší děti hecovaly malé stejně jako my je dopoledne.

Večerní program

Večerní program se nesl ve znamení vyhlásování výsledků. Děti jsme pozvali do srubu, kde probíhají diskotéky, a při vstupu jsme jim pustili úvodní hudbu, kterou slyšely, když jsme vypustili vlnu do závodu. Po nástupu kapitán sundal pirátský klobouk a řekl, že všem děkuje za účast na závodu a že jsou všichni skvělí a začal tleskat, co se tím ale zpustilo, nikdo netušil. Nejenže tleskali všichni vedoucí, ale děti si začaly stoupat a začaly tleskat taky, a to nejen nám, ale i sobě navzájem. Byla to velice emotivní situace, ze které jsme byli všichni velice dojatí.

Po uklidnění potlesku jsme každému dítěti předali odznak za dokončení závodu. Přešli jsme na vyhlásování, byla puštěna hudba od skupiny Queen „We are the Champions“ Vyhlášovalo se nejen umístění celé skupinky v etapové hře, ale i nejlepší běžci, kteří získali pohár a trička Spartan Race. Velice nečekané bylo to, nejlepší závodnicí byla jedna dívka, která nejen zvítězila v kategorii ženy, ale i v kategorii všech dětí na táboře. Ihned si tím získala velikou pozornost všech chlapců na táboře.

Následoval ještě krátký večerní nástup, kdy se dětem oznámilo, že se druhý den pojede na celodenní výlet. Na chatičku číslo 38 se vyvěsil seznam věcí, které si všichni mají zabalit. Před večerkou muselo být vše připraveno a oddíloví vedoucí to kontrolovali.

3.6.11 11. DEN

Dnešní ráno proběhlo bez rozcvičky nejen za odměnu za včerejší závod, ale také proto, že se jelo na **celodenní výlet**. Všechny oddíly se rozdělily po dvojicích a vyrážely spolu na jednotlivá místa.

První a druhý oddíl vyjel do Jaroměře na kouzelnické představení (viz Obrázek 26) a potom na dětské hřiště, třetí a čtvrtý oddíl pěšky vyrazil do Babiččina údolí (viz Obrázek 27), kdy nazpátek se už vraceli autobusem. Pátý a šestý oddíl jel do města Náchod na zámek, sedmý a osmý oddíl si vyjel do Zoo - Dvůr Králové nad Labem a devátý s desátým oddílem jeli do Jaroměře, kde se pak dále vydali pěšky do Josefova, kde na ně čekalo podzemní město s podzemními chodbami. Všichni se vraceli postupně až na večeri.

Večer ještě proběhl večerní nástup a po něm následoval klidný oddílový program, kdy si spíše všichni vyprávěli zážitky z výletů a měli spíše takové osobní volno pod dohledem vedoucích.



Obrázek 26 Kouzelnické představení



Obrázek 27 Babiččino údolí

3.6.12 12. DEN

Ráno

V tento den proběhla opět rozcvička klasickou formou, kdy vedoucí předvádí cviky dětem a ti po něm cviky opakují.

Dopolední program

Dopoledne jsme s dětmi vyrazili do *lesa* zahrát si **oddílové hry**. Nejprve se děti rozdělily dle vlastního výběru do skupinek a stavěly si domečky pro trpaslíky z různých přírodnin. Potom jsme si zahráli hru, která se podobá hře na schovávanou. Jeden člen zavře oči a začne počítat do dvaceti. Za tu dobu se ostatní musí někam schovat. Zde ale nastává trochu změna, protože když se dopočítá, hráč ostatní nejde hledat, ale musí stát na místě a pouze se různě naklánět. Pokud někoho uvidí, musí zavolat jeho jméno a ten se vrací na start a příští hru bude hledačem. Na místě však stojí i nadále a zkouší najít i ostatní. Pokud uzná, že nikoho nenajde, zavolá se stop, všichni vylezou ze svých úkrytů a může se začít nová hra. Není tedy ani tak důležité schovat se někam daleko, ale hlavně nevykukovat a najít si dobré místo, za které schová celé tělo.

ŠKATULATA BATOLATA

Na začátku hry si určíme, popřípadě fáborkem označíme, několik stromů podle toho, kolik je hráčů. Vedoucí potom řekne: „Škatulata batolata, hýbejte se z místa na místo teď!“. V tu chvíli musí ostatní hráči přeběhnout k jinému stromu. Mezitím se ale vedoucí snaží někoho chytit. Pokud se mu to podaří, lapený se stává chytačem. Pokud se mu to nepodaří, zůstává i další hru chytačem on sám.

Odpolední program

Odpoledne proběhla **etapová hra**, pro kterou byla inspirací kniha ***Ze země na Měsíc***. Hlavním tématem v této knize jsou tři kamarádi, kteří se snaží pomocí velkého děla vystřelit sami sebe na Měsíc. Do naší etapové hry jsme to zakomponovali tak, že k vystřelení je potřeba i dělová koule, pomocí které doletí až na Měsíc. Hlavním principem hry tedy bylo získat co nejvíce dělových koulí.

Na začátku hry dostala každá skupinka zašifrovanou zprávu, kde po správném rozluštění byla napsaná místa a časy různých stanovišť. Dále každý člen získal život ve formě táborové mince, kdy bylo dáno pravidlo, že pokud někdo tento život ztratí, musí se vrátit do tábora k chatce číslo 40, kde mu bude vydán další život. Každý si ho měl však opatrovat, protože ke každému jménu se zapisovalo, kolik takových mincí utratil. Čím méně, tím lépe, protože podle toho bylo zpracováno vyhodnocení.

Tato hra je celkově založena na třech takzvaných "swamperech" a chytačích. Swamp je tajemná bytost v kápi, která si v určitý čas a na určitém místě začne házet s míčkem (dělovou koulí). Pokud děti uvidí, že swamper hází s míčkem, je to výzva k tomu, aby se pokusily získat dělovou kouli. Stačí se pouze swampera dotknout, hra se na moment ukončí a vítězovi se předá míček. Těchto koulí mohou získat na každém stanovišti celkem tři. Není to však tak jednoduché, protože okolo swampera se pohybují i chytači, kteří ho brání. Pokud se chytač někoho z dětí dotkne, musí mu hráč vydat svůj život v podobě mince a běžet si do tábora pro nový. Když skončí časomíra, tedy daných patnáct minut, kdy si swamper hází s míčkem, chytači se pouze přesouvají na další stanoviště se swamperem, ale děti v tuto dobu nehoní.

Taktika záležela pouze na jednotlivcích. Někteří přecházeli z místa na místo, jiní si zas počkali a po vypršení časového limitu pokračovali na další stanoviště se swamperem. Nebylo ani pravidlem, že skupinka musí držet pospolu.

Posledním závěrečným stanovištěm bylo fotbalové hřiště, na kterém se v ten samý čas setkali všichni swampeři i chytači. Teprve teď začal obrovský boj, kdy celý tábor mohl bojovat proti vedoucím. Na tomto místě se už bojovalo o 12 dělových koulí, což byla pro děti celkem výzva, ale i adrenalin.

Vyhodnocení hry proběhlo pomocí nasbíraných dělových koulí, ale také podle počtu vyčerpaných životů.

Večerní program

Večer proběhl oddílový program, kdy jsme si zahráli další nové hry.

ČLOVĚČE, NEZLOB SE

Děti se rozdělí do 4 skupin. Nejlepší je hru hrát na čtvercovém poli, proto jsme si ji zahráli na florbalovém hřišti. Každý roh čtverce je domeček pro jednu skupinu, ze kterého se vybíhá a do kterého se následně dobíhá. Podstata je podobná jako u stolní hry Člověče, nezlob se. Vždy jeden z každého družstva hází kostkou. Pokud někomu padne číslo šest, hází ještě jednou a podle toho, jaké mu v tu chvíli padne číslo, tolikrát pak musí oběhnout hřiště. Nesmí ho ale po cestě nikdo z protihráčů chytit, jinak se musí vrátit zpátky do domečku. Pokud ho při obíhání nikdo nechytí, schovává se do domečku. Vyhrává to družstvo, které je celé jako první v domečku v cíli.

MRAVENCI

Každý hráč obdrží balonek, který si nafoukne. Potom dostane asi padesáti centimetrový provázek, na který za jeden konec přiváže balonek a druhý konec si přiváže k noze. Vymezí se prostor, na kterém se mravenci budou pohybovat. Na povel se všichni snaží protihráčům balonek rozšlápnout tak, aby prasknul, ale přitom si musí hlídat balonek na své noze. Vyhrává ten, který zůstane jako poslední se svým balonkem. Tato hra je velmi oblíbená a tak se hrála několikrát za sebou.

3.6.13 13. DEN

Ráno

Pro dnešní rozcvičku byla zapotřebí menší příprava. Před budíčkem vedoucí rozházel na fotbalovém hřišti různé předměty, například kelímky, víčka od PET lahví, kusy látek, staré boty a jiné. S písknutím děti vyběhly na hřiště a měly za úkol nosit předměty, které nepatří do přírody, před svou chatičku. Jeden hráč mohl ale vzít pouze dva předměty. Hrál se až do doby, dokud se vše nevysbíralo. Poté se vyvěsil seznam, kolik bodů se dostalo za určitý druh předmětu. Body se následně zapsaly a nejlepší sběrač se mohl nasnídat jako první.

Dopolední program

Dopoledne následovala poslední **etapová hra**, která však ještě mohla být rozhodující při určování pořadí skupinek v celotáborové hře. Poslední zvolenou knihou, která měla být inspirací pro tuto etapu, bylo dílo **Na kometě**. Hlavním tématem tohoto románu je střet komety se Zemí, kdy se kousek zemského povrchu strhnul i s pár jejími obyvateli. Cílem etapové hry tedy bylo sestavit kompas, pomocí kterého by dokázali doletět zpět na Zeměkouli.

Všechna družstva se na začátku hry přesunula k bazénu, kde na hladině plavaly lahve, ve kterých se ukrývala mapa tábora, která určovala jejich postup na určitá stanoviště. Jeden člen z každé skupinky tak musel co nejrychleji pro jednu lahev doplavat a vrátit se ke svému družstvu. Získanou mapu pak museli podepsat názvem skupinky a mohli se vydat na cestu. Každé místo bylo očíslované od 1 do 6, kdy každý musel dodržovat přesný postup, i kdyby potkali jiné stanoviště. Každá mapa byla očíslována jinak.

1. Stanoviště – krmelec: Dětem se na jednu minutu ukázaly různé věci pod dekou. Po uplynulém čase musely vyjmenovat co nejvíce předmětů, které viděly. Za splnění tohoto úkolu dostávaly děti jehlu.
2. Stanoviště – fotbalové hřiště: Celá skupinka měla od jedné branky prostrkat míč hlavou k druhé a tím dát gól. Z toho stanoviště si děti odnášely korek.
3. Stanoviště – u bazénu: Pomocí lžíce se naplňovala zavařovací sklenice vodou. Celá skupinka se střídala, dokud sklenice nebyla plná. Po splnění úkolu získala skupinka magnet.
4. Stanoviště – rozcestí směrem ke Chvalkovicím: Mezi stromy se položil žebřík, který musela celá skupinka slalomem prolézt. Po prolezení posledního členu dostala skupinka lepidlo.
5. Stanoviště – u ohničků: Na tomto stanovišti byla vyznačena trasa, kterou musela skupinka překonat v pozici raka. Na tomto místě pak získali PET lahev s vodou.
6. Stanoviště – příjezdová cesta: Tento úkol byl velice žertovný, ale přesto docela náročný. Na jedné straně cesty byl start, kdy si dítě umístilo minci mezi hýždě a

takto ji mělo přenést a vhodit do zavařovací sklenice, která byla na druhé straně cesty. Po této náročné disciplíně získala skupinka mističku, do které se pak u tvoření kompasu měla nalít voda.

Za každý splněný úkol dostala skupinka jeden předmět, který je potřeba k výrobě kompasu. Pokud měla skupinka všechna stanoviště splněna, tudíž i všechny věci potřebné k výrobě kompasu, celá skupinka se musela co nejrychleji vrátit do tábora a nahlásit se vedoucímu u chatky číslo 42. Ten si zapsal čas a následně jim předal papír, na kterém byl popsán postup výroby jednoduchého kompasu, a mohli začít s výrobou. Jednoduchý kompas se dá vyrobit tak, že šicí jehlu asi 20 krát podélně převedeme magnetem. Pak ji přilepíme na horní plochu malého plovoucího nekovového předmětu (například víčko od PET lahve, korek či kus polystyrenu). Do nádoby nalijeme vodu a po zaschnutí lepidla položíme korek (či jiný nekovový předmět) s jehlou na hladinu vody v nádobě. Zmagnetizovaná jehla se svými konci natočí na sever a jih.

Pokud se jim povedlo kompas zhotovit, opět museli běžet k vedoucímu u chatky číslo 42, který si opět zapsal jejich čas a zkontroloval, zda je kompas opravdu funkční a správně vyrobený. V této etapové hře se hodnotila rychlost plnění úkolů na stanovištích, ale i čas, za který sestavili funkční kompas.

Odpolední program

Odpoledne šli všichni účastníci tábora do Hoříček, kde bylo předem zmluvené a se starostou dojednané fotbalové hřiště. Každoročně zde probíhá fotbalové utkání vedoucích proti dětem (viz Obrázek 28). Hlavní motivací pro děti je ta skutečnost, že pokud vyhrají, bude jim následující večer prodloužena diskotéka. Hra je to náročná a zábavná, kdy se úplně všichni prostřídají jako fotbalisti, ale i jako fanouškové. Překvapením pro všechny bylo, že nakonec tento zápas vyhrály děti, což se nepodařilo za posledních šest let.



Obrázek 28 Fotbalové utkání

Večerní program

Večerní program jsme zvolili již klidnější, kdy jsme s dětmi hráli před chatičkami slovní hru Detektivky. Každá detektivka má svou vlastní legendu, kterou každá hra začíná. Oddílový vedoucí tedy vypráví hráčům krátké detektivní příběhy, u kterých ale ve většině případů je popisován závěr, který se mohl stát a má svou logiku. Hráči potom musí zjistit, co se stalo a jak se to stalo. Děti tedy vedoucímu pokládají různé otázky, na které může odpovídat jen „ano“, „ne“, nebo „není důležité“. Otázky kladou všichni hráči a tím se krok za krokem dopátrají jednotlivých částí příběhu a skládají si ho takto jako mozaiku. Hra končí tehdy, až se uhádne, co se stalo.

Takových příběhů se najde na internetu mnoho, dokonce už byla vyrobena karetní hra s názvem Černé historky. Pro ukázkou jsou zde dvě zkrácené legendy popsány.

ROMEO A JULIE: Je pokoj. Všude kolem spousta střepů a vody. Na zemi leží mrtví Romeo a Julie. Vedle nich se povaluje kámen a v pokoji je rozbité okno.

Rozuzlením tohoto příběhu je, že někdo hodil do okna kámen, který rozbil nejen okno, ale i akvárium na stole, ve kterém byly rybičky se jmény Romeo a Julie.

PROTOŽE OTEVŘEL OKNO, UMŘEL: Byl jednou jeden kuchař, který vařil oběd. Na chvíli si odběhl pro další potraviny, a když přišel, jídlo bylo spálené. Aby vyvětral, otevřel okno a tím umřel.

Podstatou úmrtí kuchaře a tedy celého tohoto příběhu bylo to, že kuchař vařil oběd v ponorce a tím, že otevřel okno, do ponorky natekla voda a on se utopil.

3.6.14 14. DEN

Ráno

Vzhledem k tomu, že se jednalo o poslední oficiální rozcvičku, rozhodla jsem se vzít míč a s dětmi jsme šli na betonové hřiště, kde jsme hráli hru Na jelena. Princip hry je jednoduchý. Všichni hráči utvoří kruh až na jednoho, který se stává jelenem a může se pohybovat pouze uprostřed. Ostatní mají za úkol jelena zasáhnout míčem, a tím si s ním potom mohou vyměnit své místo. Nejprve je ale nutné si míč nabít, neboli přihrát spoluhráči, který jej úspěšně chytí, a pak je teprve možné vybit hráče uprostřed. Děti různě taktizovaly a nahrávaly si. Nejenže nás to bavilo, ale i já jsme se stala jelenem a dětem se to moc líbilo.

Dopolední program

Na toto dopoledne jsem si pro děti připravila hru s názvem Frisbee. Tato hra má stejná pravidla jako baseball, jenže se nepoužívá basebalová pálka a míč, nýbrž jen létající talíř. Vytvoří se dva týmy, kdy jeden hráč z prvního jde do pole a z druhého jde jeden hráč na „pálku“, jenže v ruce drží jen létající talíř. Začátek hry je, že hráč, který je jen jeden v poli, zahodí létající talíř, co nejdál dokáže, a pokud možno, aby to protihráči nechytily. Po hodů hráč běží na předem zvolené mety. Tato hra děti velice bavila hlavně proto, že se nemusely bát zásahu míčkem.

Odpolední program

Odpoledne se jako každý rok připravila **hra** nesoucí název **Táborová pouť**. Všichni vedoucí si určili v táboře nějaké místo, na kterém se plnily různorodé úkoly, které byly bodované. Za splnění úkolu mohli hráči získat táborové peníze podle počtu bodů. Za tři body získali 5 penízků, za dva body 4 penízky a za jeden bod 3 penízky. Každý hrál sám za sebe a mohl vyzkoušet všechna stanoviště, některá třeba i několikrát.

V jídelně se připravily stoly, u kterých byli připraveni praktikanti jako obchodníci a na kterých byly nejrůznější sladkosti a drobné hračky či jiné odměny. Tyto věci byly finančně označené, které bylo možné získat právě pouze za získané táborové peníze. Čím více soutěží a penízků, tím měli hráči větší možnost nakoupit více věcí nebo si mohli našetřit na nějaký větší předmět.

Příklady některých stanovišť:

- Bonbony ukryté v mouce: Hráč si namočí hlavu do vody a následně do misky s moukou, ve které musel za určitý čas vyhledat bonbony.
- Chůze na chůdách: Trasa byla vyznačena na tři části. Počet penízků hráč získal podle toho, kam až s chůdami došel.
- Pero do lahve: Zde si dítě muselo přivázat okolo pasu provázek, který měl na druhém konci přivázané pero. Dále přišlo ke skleněné lahvi, do které se musel perem trefit. Byly určeny tři časy, podle kterých se vydával počet penízků.
- Motanice: Na tomto stanovišti byl zapíchnutý klacek do země, okolo kterého se dítě muselo pětkrát otočit a poté doběhnout do cíle.
- Pexeso: Vedoucí si zahrál proti dětem známou karetní hru pexeso. Podle nasbíraných kartiček se vyhrávaly peníze.
- Střelnice: Byla zde připravena vzduchovka a terče, do kterých děti zkoušely střílet. Podle nastřelených bodů se jim dávaly peníze.
- Ping-pong: Úkolem bylo co nejdříve doběhnout do cíle se lžící v ruce, na které byl pingpongový míček. Pokud hráči míček nespádl, dostal 5 penízků, pokud jednou či dvakrát, dostal 4 penízky a pokud vícekrát, dostal 3 penízky.

Večerní program

Nastává nejoblíbenější část tábora pro všechny děti, neboť jdou k večeři, kde se z oddílových vedoucích a praktikantů stanou číšníci a začíná velká show. Děti se pouze usadí do jídelny, kam nastoupí personál převlečený za číšníky a začínají roznášet jídlo. Děti nejen dostávají jídlo pod nos, ale i pokřikují vtipnými hláškami na personál, že jsou hladoví a žízniví. Jakmile mají všechny děti jídlo, změní se personál na krmiče a začnou děti krmit. Pointa vtipu je, že děti nejen krmí, ale i špiní jídlem po obličeji (viz obrázek 28).



Obrázek 29 Závěrečná večeře

Po večeři se všechny děti řádně umyly a měly za úkol pod vedením svých oddílových vedoucích si vše zabalit do svých zavazadel. V poličkách mělo zůstat pouze oblečení, které si připravily na následující den odjezdu, a osobní hygienické potřeby.

Pokud měly děti vše zabalené a zkontrolované, mohly se odebrat na slíbenou závěrečnou velkou diskotéku, kterou měly díky výhře fotbalu proti vedoucím prodlouženou. Někteří vedoucí se starali o zábavu na diskotéce, ale ostatní museli společně se všemi praktikanty začít s úklidem tábora pro další běh, který měl přijet po nás, tedy pro čtvrtý turnus.

Všechny úklid se rozděloval již na večerní poradě den předtím. Všechny sklady (s nářadím, se stany a věcmi potřebnými na putovní výlet, se sportovním vybavením atd.) musely být srovnané a zkontrolované, zda v nich nic nechybí. Pokud chybělo, muselo se dohledat a dodat. Dále si své místnosti již uklízel i personál v kuchyni. Zdravotník zas dával dohromady svůj srub a připravoval seznam léků, které bylo potřeba dokoupit. Uklízečka se postarala o sprchy a toalety. Po dokončení všech těchto prací jsme se přesunuli na diskotéku, kde jsme si to ještě s dětmi naposledy užili.

3.6.15 15. DEN

Ráno a dopoledne

Ráno již neproběhla žádná rozcvička a šlo se tedy rovnou na snídani. Po snídani se konal poslední velký nástup u kolejnice, kde se vyhlašovaly výsledky celotáborové hry, a každá skupinka dostala nějakou odměnu. Potom jednotlivě vystupovali oddíloví vedoucí a rozdávali dětem diplomy s osobním komentářem. Dále proběhlo veliké loučení s veškerým táborovým personálem, kdy se udělala řada a vždy se jmenovala funkce a jméno dané osoby, přičemž vždy proběhl z řad dětí obrovský aplaus. Bylo to opravdu smutné a dojemné, protože si tímto každý uvědomil, že tábor opravdu končí. Nezbývalo nám nic jiného, než se utěšovat tím, že se tu opět za rok všichni sejdem. Začala vlna opravdového loučení, kdy děti dokonce běhaly za vedoucími, aby jim dali podpis do památníčků, někteří si o něj řekli i na ruce či trička. Všichni jsme se spolu fotili a nastala opravdu nostalgická nálada.

Po nástupu se ještě provedla veliká rojnice, kdy se šlo přes celý tábor, a sesbíraly se veškeré odpadky. Potom se děti odebraly naposledy do svých chatek, kde měly za úkol vše vyklidit. Povlečení z postelí se sundalo a odneslo do skladu, všechna zavazadla se vyndala před chatičku, která se poté zametla a vytřela. S tím samozřejmě pomáhali oddíloví vedoucí. Praktikanti mezi tím ještě douklízeli potřebné místnosti, jako jídelnu, a srub, kde se konaly diskotéky.

Když proběhl poslední úklid, začala se zavazadla připravovat k volejbalovému hřišti, ke kterému později přijela Avie. Zavazadla měli na starost opět praktikanti. V tuto chvíli se muselo pořádně ohlídat, aby kufry, které Avie již přivezla (čtvrtému turnusu) se nepopletly a dávaly se na jinou hromadu. Pečlivě se zkontrolovalo, zda je vše vyložené, a teprve potom se mohla zavazadla třetího turnusu nakládat do Avie.

Nakonec všichni vedoucí se svými oddíly zašli do jídelny, kde dostali pití a svačinu na cestu. Poté se odcházelo lesem k příjezdové cestě, kde už na ně čekaly autobusy.

Po příjezdu do Prahy nejprve z autobusů vystoupili vedoucí, kteří upozornili rodiče, aby vždy nahlásili převzetí dítěte a nezapomněli si u svých oddílových vedoucích vyzvednout kartičky pojištěnce a léky, pokud dítě nějaké mělo. Každý vedoucí si pak odškrtoval ve svém jmenném seznamu dětí, zda si pro všechny děti přišli rodiče. Bývá

docela pravidlem, že nějaké dítě zůstane jako poslední a pak se rodiče musí obvolávat. Už se dokonce i stalo, že si rodiče spletli termín příjezdu a čekalo se na ně přes hodinu.

Příjezd bývá velmi hektický, protože se děti rozeběhnou ke svým rodičům, ty se rychle snaží vše převzít a co nejdřív odejít. Najednou třeba během půl hodiny se vše uklidní a na příjezdovém místě zůstanou jen pracovníci tábora. Bývá zvykem, že se tento poslední den každoročně společně vyfotíme, ať už právě na příjezdovém místě nebo ještě v táboře (viz Obrázek 30) a pak jdeme ještě strávit všechny táborové zážitky do blízké restaurace, kde si i my rozdáme vtipné a osobní táborové diplomy.



Obrázek 30 Závěrečné fotografie táborových pracovníků

4 DISKUSE

Diplomová práce se zabývá přípravou a realizací letního dětského tábora, konkrétně tábora Tom – družstva v Hoříčkách. Práce poskytuje jak kvalitní literární rešerše o podmínkách provozu tábora, ale i mé praktické a několikaleté zkušenosti v pozici oddílové vedoucí, které jsou rozpoznatelné v jednotlivých dnech, které zde líčím. Nejsou zde popsány jen hry, které jsme s dětmi hráli, ale i mé osobní pocity a zkušenosti, které práci dodávají jiný úhel pohledu na tábory. Právě kvůli mým zkušenostem s tímto táborem jsem mohla popsat podrobně den po dni. Jednotlivé činnosti a atmosféru během tábora přibližuje bohatá fotodokumentace.

Vzhledem k jejímu detailnímu zpracování lze doporučit tuto práci jako návod na vytvoření vlastní celotáborové hry nebo se inspirovat hrami pro děti, které se hráli v oddílovém programu. Práce může být inspirací nejen pro táborníky, kteří hledají pouze nějaký nápad či podnět, ale také pro celkové organizační uspořádání jiných turnusů. Do této chvíle jsem nenašla žádnou diplomovou práci na podobné téma, která by popisovala tak podrobně den po dni s přidaným faktorem praktických zkušeností, a proto si myslím, že tato práce danou problematiku obohatí, rozšíří a pomůže ji lépe pochopit.

Existují i tábory, kde za každé dítě, které přivedete na vlastní turnus, budete odměněni až 500 Kč. Nikdy by mě nenapadlo jezdit na tábor kvůli penězům. Náš 3. turnus není jen prací na 15 dní, kde se staráte o cca 15 dětí v oddíle a vyinkasujete na konci tábora výplatu, ale jak všichni říkáme, je to životní styl a každý rok se těšíme víc a víc. Pokud tímto táborem žijete jako my, zůstanou ve vás vzpomínky a přátelství do konce života.

Každý rok na táboře je zcela jiný. Velmi důležitým faktorem je výchovný personál a připravený celotáborový program, ale především i děti, které se tábora zúčastní. Je velice problematické všechny věkové kategorie zaujmout a zajistit, aby je bavila veškerá činnost po celých patnáct dní jejich pobytu. Motivovat k nejvyšším výkonům se však musí i oddíloví vedoucí, kteří svou energii a nasazení pak dále předávají dětem.

V praktické části popisují hry, které se hrály poprvé, nebo ty, které již byly odzkoušené. Úskalí vidím především v tom, že vždycky je riskantní novou hru správně a zajímavě pojmout. Nikdo dopředu neví, zda se program vydaří či ne, protože záporných

i pozitivních komponentů bývá mnoho. Pokud se však celkově vše vydaří, může se v dalších letech hra opět využít či vylepšit. U odzkoušených her si musíme dávat pozor na to, aby se pořád dokola neopakovaly. Pestrost a rozmanitost programu je jedním z nejdůležitějších faktorů celého tábora.

Ze zkušeností vím, že nečekané problémy se mohou dostavit v podstatě kdykoliv. Nejednou se musel program upravovat kvůli počasí nebo se zaměňovaly dny konání některých etapových her, protože nebyly všechny detaily zcela připravené. Podrobně byly naplánované již v Praze před konáním tábora, ale realita byla trochu jiná, neboť se vyskytly další nápady a připomínky i jiných vedoucích, kteří neměly danou hru na starost. Po celou dobu tábora musí být veškerý personál přizpůsobivý a kreativní.

Pokud bych měla shrnout úspěchy našeho tábora, především třetího turnusu, určitě bych se zaměřila na značné počty dětí, které se tábora účastní. Každým rokem jezdí stále noví členové, ale také se vracejí známé tváře dětí, díky kterým se ujišťujeme, že svou práci odvádíme svědomitě a precizně.

5 ZÁVĚR

V teoretické a praktické části diplomové práce jsem se rozhodla podrobně připravit patnáctidenní tábor. Využila jsem své jedenáctileté zkušenosti na táboře Tom – družstvo v Hoříčkách, která mi byla zdrojem většiny informací a znalostí.

Hlavním cílem diplomové práce bylo připravit, realizovat a následně podrobně popsat letní dětský tábor. Vytyčený cíl se podařilo úspěšně splnit.

V práci byla popsána funkce provozovatele tábora i pořadající osoby a bylo vysvětleno organizační uspořádání pracovníků tábora, jako jsou hlavní vedoucí, zástupce hlavního vedoucího, oddílový vedoucí, praktikant a zdravotník. Je zde také popsán přehled provozních táborových pracovníků, jako jsou hospodář, kuchař, údržbář a pomocnice na úklid.

Dílčím cílem diplomové práce byl popis samotného tábora Tom – Družstvo. V této části bylo popsáno družstvo jako takové, povinnosti zřizovatele a důležité přípravy před začátkem tábora. V dalších kapitolách práce byla popsána celotáborová hra, která se realizovala právě v roce 2016, a činnosti a hry realizované v jednotlivých dnech na táboře u 3. turnusu.

Jednotlivé dny byly rozděleny na 4 hlavní kategorie. Začátek každého dne je popisován rozcvičkou, dále pak následoval dopolední, odpolední a v neposlední řadě i večerní program. Z těchto dnů si může vzít každý oddílový vedoucí nebo praktikant inspiraci k realizování různých činností a her potřebných k oddílovému programu a zároveň práce poslouží i jako zásobník vypracovaných etapových her, které jsou zapotřebí k celotáborové hře.

6 RESUMÉ

The main meaning of my thesis is to describe general information about TOM Team Summer Camp Association running. In a theoretical part there is described a role and function of a camp director, an appointed person - so-called head of camp leaders, kids group leaders, their assistants and other workers camp. In addition to it there is also described a camp association running, ordinance of the Ministry of Health, staff rights and liabilities and health and safety preservation.

In a practical part there is described in detail a camp realization which consists of a 15 days camp schedule, a 15 day prime camp game and individual short camp games and activities. The whole concept of camping games were inspired by Jules Verne books. The kids were given a basic sense of book contents in entertaining way and thus all the participants could go through entire adventure and difficulties as the main characters of particular stories could so. The individual short camp games and activities consists of the games that seemed to be successful and popular with children. The whole diploma thesis might be a good inspiration or a detailed handbook for group leaders which work for to the same camp at different dates or other camps.

7 SEZNAM LITERATURY

- BEROUŠEK, Petr.: *Rádce provozovatele a vedoucího dětského tábora*. Praha: Sondy, 1999. Paragrafy do kapsy. S aktuálním dodatkem k publikaci.
- BURDA, Jan a Vladimíra ŠLOSAROVÁ. *Tábory a další zotavovací akce*. Aktualiz. vyd. Praha: NIDM, 2008. ISBN 978-80-86784-59-5.
- COLLADO, Silvia, Henk STAATS a José A. CORRALIZA. *Experiencing nature in children's summer camps: Affective, cognitive and behavioural consequences*. Journal of Environmental Psychology. 2013, 33: 37 – 44. DOI: 10.1016/j.jenvp. 2012. 08. 002. ISSN 02724944.
- ČERVINKA, Jiří. *Výpravy do přírody*. Praha: Portál, 2002. Nápady - hry - tvořivost. ISBN 80-7178-623-3.
- FILOUŠ, Michal.: *Tábor a právo*. Brno: Mravenec, 2006. Tábor (Mravenec). ISBN 80-86994-11-2.
- HORNYCH, Jaroslav, Marek JUKL, Vladimír JUKL, Tomáš MILER, Hana PODSTATOVÁ, Pavel ŠTAJER a Josef ŠVEJNOHA: *Zdravotník zotavovacích akcí*. 6., přeprac. vyd. Praha: Český červený kříž, 2010. ISBN 978-80-87036-25-9.
- HVĚZDOVÁ, Alena. *Připravujeme vedoucí*. Praha: Práce, 1991. Příručky Práce. ISBN 80-208-0106-5.
- CHOUR, Jiří. *Receptář her: náměty a návody pro vedoucí dětí a mládeže*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-388-9.
- NEJEDLÝ, Petr, Jaromír HARMACH a Jiří SCHLANGER. *Táborové paragrafy*. Praha: Práce, 1993. Prázdninové tábory. ISBN 80-208-0267-3.
- NEUMAN, Jan. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-276-8.
- NEUMAN, Jan, Ladislav VOMÁČKO a Soňa BOŠTÍKOVÁ. *Překážkové dráhy, lezecké stěny a výchova prožitkem*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-292-0.
- OBERMAJER, Jaroslav. *Ve svitu táborového ohně: nejúspěšnější hry nejen na tábor*. Praha: Dokořán, 2008. ISBN 978-80-7363-173-4.
- PALLATTO, Chris., Ron. DEFAZIO a Ethan LONG. *The summer camp survival guide: cool games, camp classics, and how to capture the flag*. New York: Sterling Pub., c2010. ISBN 9781402749124.
- ZAPLETAL, Miloš. *Velká encyklopedie her*. 2. vyd., 1. vyd. v nakladatelství Leprez. Praha: Leprez, 1995. ISBN 80-901826-6-6.

Internetové zdroje

Centrum táborových her. *Centrum táborových her* [online]. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://her.unas.cz/>

Hranostaj. *Hranostaj.cz - nejen skautské hry* [online]. [cit. 2017-01-10]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/>

Vyhláška Ministerstva zdravotnictví o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti: Vyhláška č. 106/2001 Sb. [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 2001 [cit. 2016-12-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-106>

Vyhláška Ministerstva zdravotnictví o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti: Vyhláška č. 148/2004 Sb. [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 2004 [cit. 2016-12-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-148>

8 PŘÍLOHY

8.1 POSUDEK LÉKAŘE O ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI DÍTĚTE ZÚČASTNIT SE ZOTAVOVACÍ AKCE

Posudek zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci a škole v přírodě

Jméno příjmení posuzovaného dítěte

datum narození

adresa místa trvalého nebo jiného pobytu

.....

Část A) Posuzované dítě k účasti na škole v přírodě nebo zotavovací akci

a) je zdravotně způsobilé*)

b) není zdravotně způsobilé*)

c) je zdravotně způsobilé za podmínky (s omezením)

*)

d) prodělalo tyto vážnější nemoci – operace

.....

e) omezení tělesné aktivity

.....

Posudek je platný 12 měsíců od data jeho vydání, pokud v souvislosti s nemocí v průběhu této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti.

Část B) Potvrzení o tom, že dítě

a) se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním ANO - NE

b) je proti nákaze imunní (typ/druh)

.....

c) má trvalou kontraindikaci proti očkování (typ/druh)

.....

d) je alergické na

.....

e) dlouhodobě užívá léky (typ/druh)

.....

datum vydání posudku

podpis lékaře **razítko zdrav. zařízení**.....

Poučení: Proti části A) tohoto posudku je možno podat podle ustanovení §77 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, návrh na jeho přezkoumání do 15 dnů ode dne, kdy se oprávněné osoby dozvěděly o jeho obsahu. Návrh se podává písemně vedoucímu zdravotnického zařízení (popř. lékaři provozujícímu zdravotnické zařízení vlastním jménem), které posudek vydalo. Pokud vedoucí zdravotnického zařízení (popř. lékař provozující zdravotnické zařízení vlastním jménem) návrhu nevyhoví, předloží jej jako odvolání odvolacímu orgánu.

Jméno, popřípadě jména a příjmení oprávněné osoby

.....
.....

Vztah k dítěti

.....

Oprávněná osoba převzala posudek do vlastních rukou dne

.....

podpis oprávněné osoby

.....

Posudek byl oprávněné osobě do vlastních rukou doručen dne

.....

(stvrzuje se příloženou "doručenkou") _____

*) Nehodící se škrtněte.

Posudek - příloha č. 3 vložena právním předpisem č. 148/2004 Sb. s účinností od 7.4.2004

Vrátit spolu s přihláškou nebo předložit obdobný posudek, ne starší 12. měsíců.

Posudek bude vyžadován a bez něj nebude dítě na tábor přijato

8.2 POSUDEK LÉKAŘE O ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI PRO VEDOUCÍ A PRAKTIKANTY

Nástupní list do tábora TOM družstvo

<i>Jméno a příjmení</i>			
<i>Trvalé bydliště</i>		<i>PSC</i>	
<i>Datum narození</i>		<i>Číslo OP</i>	

Zdravotní potvrzení:

Potvrzuji, že výše jmenovaný/-á je zdrav/-a a je tělesně i duševně schopen/-na vykonávat činnost výchovného pracovníka na letním dětském táboře.

Datum:

Razítko a podpis lékaře:

Prohlášení ze dne nástupu do tábora:

Prohlašuji, že mně ošetřující lékař nenařídil změnu zdravotního režimu. Nemám známky akutního onemocnění (průjem, teplota apod.) a orgán ochrany veřejného zdraví (hygienik) ani ošetřující lékař mi nenařídil karanténní opatření. Není mi také známo, že bych v posledních čtrnácti dnech přišel do styku s osobami, které onemocněly přenosnou nemocí.

Místopřísežně prohlašuji, že údaje uvedené na nástupním listu odpovídají skutečnosti k dnešnímu dni. Jsem si vědom/-a právních důsledků, pokud by údaje nebyly pravdivé.

Upozorňuji také táborového zdravotníka na nutnost brát zřetel na mé zdravotní obtíže (např. astma, alergie, užívané léky apod.):

.....

.....
 Datum

.....
 Podpis

Zdravotní pojišťovna:

Zdravotně pojištěn jsem u:

Pozn.: Zdravotní průkaz pojištěnce je nutné vzít s sebou na tábor!

V případě zdravotních problémů informujte:

Jméno: tel:

8.3 ZDRAVOTNICKÝ DENÍK

Zdravotnický deník

Název a adresa tábora _____

Provozovatel tábora _____

konání tábora od _____ do _____

celkový počet dětí _____ z toho do 15 let _____ do 18 let _____ nad 18 let _____

celkový počet táborových pracovníků _____ z toho výchovných _____

z toho provozních _____

Smluvní praktický lékař (jméno a adresa) _____

hygienický dozor vykonává KHS v _____

jméno hlavního vedoucího tábora _____ adresa _____

Jméno zástupce hl. vedoucího _____ adresa _____

jméno 1. zdravotníka _____ adresa _____

zdravotnická kvalifikace (rozsah i data) _____

jméno 2. zdravotníka _____ adresa _____

zdravotnická kvalifikace (rozsah i data) _____

podpis a razítko provozovatele tábora

Část druhá
VÝPIS ZE ZDRAVOTNÍ DOKUMENTACE

(zdravotní odchylky - krvácení, alergie, přecitlivělost na některé léky, pravidelné užívání některých léků...)

Příjmení a jméno	Záznam

VÝKAZ O NEMOCNOSTI A ÚRAZOVOSTI DĚTÍ A PRACOVNÍKŮ

Onemocnění	Počet onemocnělých		
	Nezletilí	dospělí	celkem
1. Onemocnění dýchacího ústrojí s teplotou nad 37°C, anginy, apod.			
2. Onemocnění zažívacího ústrojí s průjmem	s teplotou do 37°C		
	s teplotou nad 37°C		
5. Vážnější onemocnění, poranění a úrazy vyžadující odborné lékařské ošetření			

Poznámky a připomínky:

V _____ dne _____ 200__

Podpis l. zdravotníka

podpis hlavního vedoucího tábora

8.4 PRVNÍ DÍL PŘIHLÁŠKY

1. DÍL

1	2	3	4
1.7. - 15.7.	15.7. - 29.7.	29.7. - 12.8.	12.8. - 26.8.

VS

Poukaz číslo

PŘIHLÁŠKA DÍTĚTE

Jméno a příjmení

nar. PSC

bydliště

jméno zákonného zástupce

telefon

e-mail

Forma úhrady poukazu (prosíme, označte):**Forma úhrady poukazu, pokud neplatíte složenkou (prosím označte):****a) převodem z účtu č:****b) požaduji vystavit fakturu na organizaci:****název:****sídlo:****IČO:****DIČ:****Bankovní spojení:**

INFORMACE K PLATBĚ

Vyplněný a podepsaný 1. díl přihlášky spolu s posudkem o zdravotní způsobilosti zašlete na adresu:

v termínu do:

úhradu tábora proved'te do:

Platební instrukce:

Variabilní symbol:

Specifický symbol:

Číslo účtu TOM

U svého dítěte dále upozorňuji na:

Dítě bere tyto léky:

Prohlašuji, že беру на vědomí odpovědnost za škody, které mé dítě úmyslně způsobí v době pobytu na dětském táboře na jeho vybavení. V případě finančních nákladů na opravu nebo na výměnu poškozeného zařízení se zavazuji tuto škodu uhradit. Prohlašuji dále, že souhlasím s případným umístěním fotografie mého dítěte z táborového prostředí na internetových stránkách www.tom-druzstvo.

Datum:..... Podpis zák. zástupce:.....

Předáno peněz:

Kč

Vyjádření přebírajícího:

Podpis přebírajícího:

8.5 DRUHÝ DÍL PŘIHLÁŠKY

Součástí druhého dílu přihlášky na tábor je prohlášení zákonného zástupce o bezinfekčnosti.

2. DÍL

†

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že ošetřující lékař nenařídil dítěti změnu režimu. Dítě nejeví známky akutního onemocnění (průjem, teplota apod.) Není mi též známo, že v posledních dvou týdnech přišlo toto dítě do styku s osobami, které onemocněly přenosnou nemocí a dítě je schopno zúčastnit se tábora v daném termínu. Jsem si vědom (a) právních následků, které by mne postihly, kdyby toto prohlášení bylo nepravdivé.

Datum **podpis**

Adresy zákonných zástupců, dosažitelných v době konání tábora

Od **do**

Jméno a příjmení

Adresa

PSC **telefon**

KONTAKTY

1. běh _____
2. běh _____
3. běh _____
4. běh _____

Zasílání přihlášek, písemný styk, organizační záležitosti:

Storno poplatky

I. běh po datu 15. 6., II. běh po datu 30. 6., III. a IV. běh po datu 15. 7. 2016 poplatek 50% z ceny poukazu.

Při hrubém porušení táborového řádu může být dítě z tábora bez náhrady i vyloučeno po předchozím upozornění zákonným zástupcům. Pobyty zkrácené o více než 3 dny (zvláštní žádost, nemoc) – vrací se pouze náklady na stravné.

Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte

Příložený formulář vyplněný od lékaře je třeba vrátit s 1. dílem přihlášky, bez tohoto nebude dítě na tábor přijato. Uvedený posudek má platnost 12 měsíců od data vystavení, proto nám můžete předložit (i v kopii, znovu podepsaný zákonným zástupcem) posudek vystavený na jinou akci, pokud bude splňovat podmínky platnosti. Předložení tohoto posudku je povinné. Je ke stažení i na www.tom-druzstvo.cz.

**V rámci možností chce být dítě v oddíle s:
(věkově blízcí)**

Případné další informace o dítěti:

Pokud nebude provedena úhrada a zpětné zaslání přihlášky v požadovaných termínech, poukaz propadá a dítě nebude přijato. 2. díl přihlášky oddělte a odevzdejte u odjezdu.

Datum: _____ podpis zákonného zástupce *)

***) souhlasím s uvedenými podmínkami**

8.6 PROPAGAČNÍ LETÁKY

Cesta kolem světa
za osmdesát
dní

Dvacet tisíc mil pod
mořem

Cesta do
středu
Země

A
KOLIK
PŘÍBĚHŮ

Čajuplný ostrov

JULESE VERNEA

Na kometě

ZNÁŠ
JY?

Číňanovy
trampoty v Číně

Letní dětský tábor TOM, Hoříčky – Husí krky
III. běh - 30. 7. - 13. 8. 2016
www.tom-druzstvo.cz
777 885 273

Letošní 24. sezóna je s Julesem Vernem!



Kam nás tento francouzský spisovatel zavede? Bude to do síředu Země? Na Měsíc? Nebo snad dvacet tisíc mil pod moře? Ci stihneme cestu kolem světa? To zjistíte, když pojedete s námi! Přesvědčte se, že Jules Verne žije!



↑ hry v bazénu



softball →



↑ lanové centrum přímo v táboře

V areálu tábora je velmi špatný signál, což nám umožňuje odpoutat se od běžného života a vytvořit uzavřený svět plný her a zábavy aspoň na 15 dnů.

Dětem nabízíme alternativu k počítači a telefonu. Umožníme jim poznat skutečná kamarádství a ne jen ta virtuální.

O každodenní činnosti Vás informujeme na našich webových stránkách, abyste věděli, jaká dobrodružství Vaše děti podnikají.

Termíny pro rok 2016

I. běh	27. - 16.7.	Cena: 4.700,- Sárka Zelinková
II. běh	16.7. - 30.7.	Cena: 4.500,- Ondřej Šústek
III. běh	30.7. - 13.8.	Cena: 4.600,- Jan Bárta
IV. běh	13.8. - 27.8.	Cena: 4.500,- Luboš Ligaun

SLEVY:

- pro sourozence 200,-
- za účast na dalším celém turnusu 500,- na dítě
- věrnostní pro účastníky z minulých let 100,-
Slevy se nesčítají.

Předběžná přihláška

Jméno:

Příjmení:

Datum narození:

Adresa:

PSČ:

Telefon:

E-mail:

Turnus:

Datum:

Podpis:

Vážení rodiče,

nabízíme Vaším dětem letní pobyt na našem táboře v Hoříčkách. Stojí za námi již přes 20 let dlouhá zkušenost s pořádáním táborů. Pečlivě si vybíráme naše vedoucí a sami je školíme. Děti jsou v péči profesionálního zdravotníka. Dostávají jídlo 5x denně a dbáme na pravidelný pitný režim.

Tábor se nachází v podhůří Krkonoš, poblíž Babíččina údolí. Děti jsou ubytovány ve čtyřlůžkových chatkách, mají k dispozici sprchy s teplou vodou a klasické WC.

Ke sportovnímu vyžití slouží bazén, pingpongové stoly a několik hřišť. Nabízíme také vybavení na tenis, softball, florbal nebo košíkovou.

V programu dbáme na optimální poměr sportu, dobrodružných her a výtvarných činností. Pořádáme spíše klasický typ tábora, takže nechybí diskotéky, divadlo, výlety, putávky ani noční bojovky.

Pro celotáborovou hru se snažíme vždy vybrat zajímavé téma a nenásilnou formou tak zprostředkovat dětem něco, co neznají ze školy.



Pořadatel:

TOM družstvo
Petrohradská 3, Praha 10
IČO: 480392
číslo účtu: 43-8501070257/0100
Zapsáno v ČR vedeném MS v Praze
oddíl Dr, vložka 805

Kontakt:

Tom Družstvo - Vladimír Ligaun
Seifertova 14, 130 00 Praha 3
Tel: 734 521144
(17 - 21 hod)
E-mail: vlīgaun@seznam.cz

Mate-li zájem, vyplňte příloženou přihlášku a zašlete na adresu pana Ligauna, nebo on-line na webových stránkách.



www.tom-druzstvo.cz



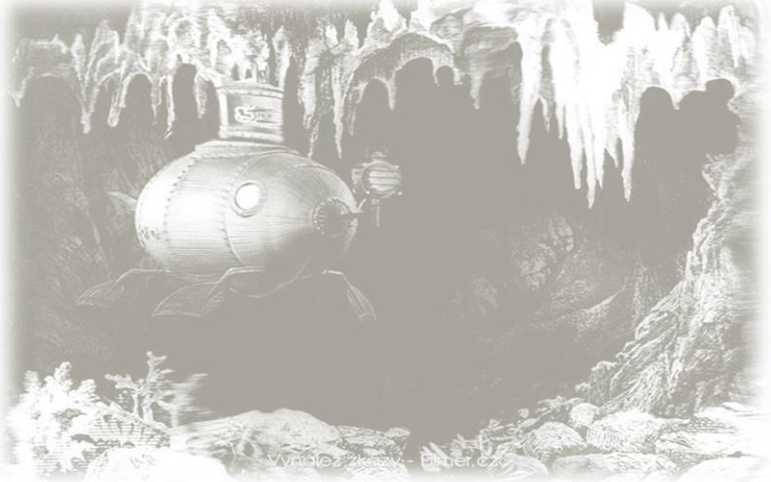
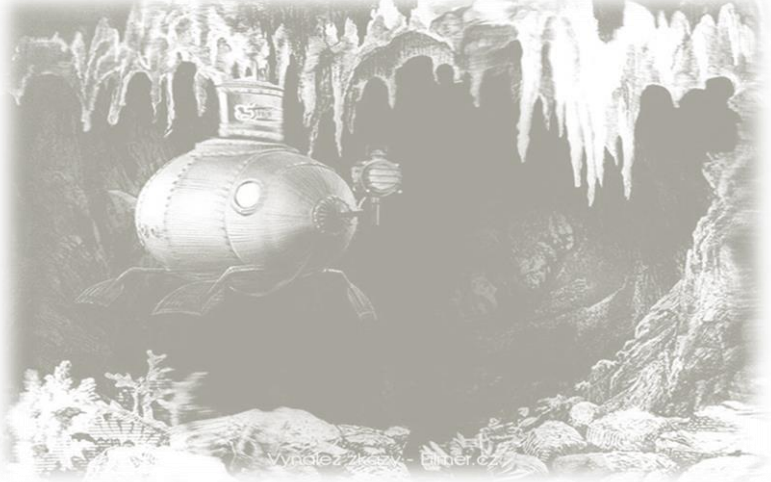
TOM



15 denní táborové pobyty pro děti od 6 do 16 let



8.7 VERNŮV PROGRAM DNE

<h1>Vernův program dne</h1>		
Služba:	Datum:	Podpis hv:
Dopoledne		
Odpoledne		
Večer		